DER VAMPIR

August Strindberg

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

אויגוסט סטרינדבערג

דער וואַמפּיר

(צווייטעס טהייל „טוידטען־טאַנץ”).

דראַמאַ אין 3 אַקטען.

פּרייז 15 סענט

ארויסגעגעבען פון

מ. יאַנקאָוויטץ

139 דיוויזשיאן סטריט, ניו יאָרק.

Published by
M. JANKOWITZ
139 Division St., New York

פערזאָנען

עדגאַר.
אַליסע.
קורט.
אַללאַן, קורט׳ס זוהן.
יודיטה, עדגאַר׳ס טאָכטער.
דער לייטענאַנט.

Published by M. JANKOWITZ, 139 Division St., New York, N. Y.

ערשטער אַקט

די סצענע:

אַ פיער עקיגער זאַלאָן, אין ווייס און אין גאָלד. די הינטער־וואַנד איז דורכגעבראָכען פון גלעזערנע טיהרען, וועלכע שטעהען אָפען, אַזוי אַז מען קען אַרויסקוקען אויף אַ טעראַזע, מיט אַ שטיינערנע באַלוסטראַדע, אויף וועלכע עס געפינט זיך בלויע און ווייסע פּאָרצעלייענע טעפּ מיט פערשיעדענע בלומען. די טעראַזע איז אויך אַן אַלגעמיינער דורכגאַנג. אין הינטער־גרונד זעהט מען, די שטראַנד־באַטערעע, און אַ וואַלד־סאָלדאַט, וועלכער געהט דאָרט הין און צוריק. אין דערווייט דער אָפענער ים.

אין דער לינקער זייט פון זאַלאָן שטעהט אַן בעגילדעטע סאָפע, מיט אַ טיש און שטוהלען. רעכטס אַ הויכע פּיאַנאָ, אַ שרייב־טיש, און אַ קאַמין. אין פאָדער־גרונד אַן אַמעריקאַנישער שטוהל. נעבען שרייב־טיש אַ שטעהענדער לאָמפּ פון קופּער און אַ טיש צוגעפעסטיגט דערצו. אויף די ווענד הענגען פערשיעדענע אַלטע אויל־בילדער.

(אַללאַן זיצט ביים שרייב־טיש און רעכענט. יודיטה קומט אַריין דורך די הינטער־גרונד־טיהר — זי איז זומערדיג געקליידעט, טראָגט אַ קורץ קלייד, דעם צאָפּ אויפ׳ן רוקען, דעם הוט אין איין האַנד, און די טענעס ראַקעטקע אין דער צווייטער. זי בלייבט שטעהן אין דער טיהר. אַללאַן הויבט זיך אויף, ערנסט און פול מיט דרך־ארץ.)

י ו ד י ט ה. (ערנסט, אָבער פריינדליך) ווארום ביזטו ניט אַרויסגעקומען שפּיעלען טענים?

א ל ל א ן. (שעהמעוודיג) איך בין זעהר בעשעפטיגט...

י ו ד י ט ה. האָסטו ניט געזעהן, אז איך האָב אָפּגעשטעלט דעם וועלאָסיפּעד פאַר דער אייבע און ניט נעבען דער אייבע?

א ל ל א ן. יאָ, איך האָב דאָס געזעהן.

יודיט ה. נו, וואָס בעדייטעט דאָס?

אללאן. דאָס בעדייטעט — דו האָסט געוואָלט איך זאָל ארויסקומען שפּיעלען טעניס.. אָבער מיינע פליכטען... איך האָב פּראָבלעמען צו לעזען... און דיין פאָטער איז זעהר א שטרענגער לעהרער...

יודיט ה. האָסטו איהם ליעב?

אללאן. יאָ, איך האָב איהם ליעב... ער אינטעריסירט זיך זעהר מיט זיינע שילער...

יודיט ה. ער אינטעריסירט זיך מיט אַלעם און מיט אַלע־מען. — נו, וועסטו ארויסקומען מיט אונז שפּיעלען?

אללאן. דו ווייסט גאַנץ גוט, אז איך — אָבער איך טאָר ניט!

יודיט ה. איך וועל בעטען פּאַפּאַ'ן, אז ער זאָל דיר ער־לויבען.

אללאן. טהו דאָס ניט! ס'וועט בלויז פערזורזאכען רעדעריי.

יודיטה. מיינסטו, אז איך וואָלט דאָס ביי איהם ניט געקענט פּועל'ן? ער גיט מיר אַלעם נאָך.

אללאן. איך גלויב ס'איז דערפאַר, ווייל דו ביזט אזוי שלעכט.

יודיט ה. זיי דו אויך אזוי!

אללאן. איך בין ניט פון'ם וואָלפען־געשלעכט!

יודיט ה. דו ביזט א שעפּס!

אללאן. שוין ליעבער דאָס!

יודיט ה. זאָג, ווארום ווילסטו ניט ארויסקומען שפּיע־לען טעניס?

אללאן. דו ווייסט...

יודיט ה. מענסט עס זאָגען — דער לייטענאנט!...

אללאן. יאָ, דו קימערסט זיך וועגען מיר גאַנץ וועניג. און מיט'ן לייטענאנט קענסטו זיך אַנדערש ניט אונטערהאַלטען, סיידען איך בין דאָ דערביי, ווייל דאַן קענסטו זעהן ווי איך לייד.

יודיטה. בין איך אזוי גרויזאם? דאָס האָב איך ניט גע־וואוסט.

א ל ל א ן. נו ווייסטו עס יעצט!

י ו ד י ט ה. דאַן וועל איך זיך בעסערן, איך וויל ניט זיין גרויזאַם, איך וויל ניט אויסזעהן שלעכט אין דיינע אויגען.

א ל ל א ן. דאָס זאָגסטו נור דערפאַר, כדי דו זאָלסט קענען איבער מיר מעהר הערשען. איך בין שוין דיין שקלאַף, אָבער דער־מיט ביזטו נאָך ניט צופריעדען. דער שקלאַף מוז אויך געפייניגט ווערען!... אָבער דו האָסט דאָך שוין דעם אַנדערען אין דיינע נענגעל — וואָס ווילסטו נאָך פון מיר? לאָז מיך געהן מיין וועג און דו געה זיך דיינעם.

י ו ד י ט ה. דו הייסט מיר געהן? (אַללאַן ענטפערט ניט) נו, וועל איך געהן. — אַלס קרובים וועט אונז אויסקומען פון צייט־צו־צייט זיך צו בעגעגענען, אָבער בעלעסטיגען וועל איך דיך ניט. (אַללאַן זעצט זיך צוריק אַוועק און פאַנגט אָן ווידער צו רעכענען)

י ו ד י ט ה. (אַנשטאָט צו געהן, קומט זי מעהר פאָרווערטס און דערנעהענטערט זיך אַלץ מעהר צום טיש, וואו אַללאַן זיצט) דאַרפסט זיך גאָרניט שרעקען, איך וועל באַלד געהן... איך וויל נור זעהן ווי קאַראַנטין־מייסטערס וואָהנען... (קוקט זיך אַרום) ווייס און גאָלד! — אַ בעכשטיין־פיאַנאָ — יאָ! — מיר זיצען נאָך אין פעסטונגס־טהורעם זינט פאַפּאַ איז פענסיאָנירט געוואָרען — אין דעם טהורעם וואו די מאַמע איז געהאַלטען געוואָרען פינף־און־צוואַנציג יאָהר. מען לאָזט אונז דאָרט זיצען, ווייל מען האָט אויף אונז רחמנות. איהר זענט רייך, איהר...

א ל ל א ן. (רוהיג) מיר זיינען ניט רייך.

י ו ד י ט ה. דו זאָגסט נור אַזוי. אָבער דו געהסט אימער שעהן געקליידעט — איבריגענס, וואָס דו טראָגסט קליידעט דיר. דו הערסט וואָס איך זאָג? (דערנעהענטערט זיך אַלץ מעהר).

א ל ל א ן. (אונטערוועדפיג) איך הער.

י ו ד י ט ה. ווי קענסטו הערען, ווען דו זיצסט און רע־כענסט, אָדער וואָס דו טהוסט דאָרט?

א ל ל א ן. איך הער ניט מיט די אויגען.

י ו ד י ט ה. יאָ, דיינע אויגען — האָסטו זיי אַמאָל געזעהן אין שפּיגעל?

א ל ל א ן. געה דיין וועג!

י ו ד י ט ה. דו פעראכטעסט מיך, דו!

א ל ל א ן. ווייס איך... איך דענק גארניט פון דיר.

י ו ד י ט ה. (קומט נעהענטער) ארכימעדעס זיצט און רעד־בענט, ווען דער סאלדאט קומט און דערשטעכט איהם. (ריהרט זיינע פאפירען מיט דער ראקעטקע).

א ל ל א ן. ריהר ניט מיינע פאפירען.

י ו ד י ט ה. אזוי האט ארכימעדעס אויך געזאגט... דו רעדסט דיר יעצט מסתמא איין, אז איך קען אהן דיר ניט לעבען.

א ל ל א ן. וואָרום לאזטו מיך ניט צופריעדען?

י ו ד י ט ה. בענעהם זיך אביסעל בעסער, וועל איך דיר העלפען ביי דיין עקזאמען.

א ל ל א ן. דו?

י ו ד י ט ה. יא, איך קען די עקזאמענאטארען.

א ל ל א ן. (שטרענג) נו, איז וואס?

י ו ד י ט ה. ווייסטו דען ניט, אז מען מוז זיך האלטען פיין פאר די לעהרערס?

א ל ל א ן. דו מיינסט דיין פאטער און דעם לייטענאנט?

י ו ד י ט ה. און דעם פאלקאווניק!

א ל ל א ן. און דו מיינסט, אז מיט דיין הילפע וועל איך זיך קענען בעפרייען פון אט די אלע ארבייטען?

י ו ד י ט ה. דו ביזט א שלעכטער איבערזעצער —

א ל ל א ן. פון א שלעכטען אריגינאל —

י ו ד י ט ה. שעהם זיך!

א ל ל א ן. ס'איז טאקע א שאנדע צו זעהן ווי דו בענעהמסט זיך — איך שעהם זיך וואס כ'האב דיך אויסגעהערט. וואָרום געהסטו ניט?

י ו ד י ט ה. ווייל איך ווייס, אז דו שעצט מיין געזעלשאפט. יא, דו געהסט אימער פערביי מיין פענסטער, און ווען איך פאהר אין שטאדט, האסטו אויך אימער עפעס צו בעזארגען אין שטאדט, כדי דו זאלסט קענען פאהרען מיט דער זעלבער שיף, אויף וועל־כער איך פאהר.

א ל ל א ן. אונזין דו רעדסט נאך גאר ווי א יונג מיידעל.

י ו ד י ט ה. מיינסטו, אז איך בין נאך א קינד?

א ל ל א ן. צייטענווייז ביזטו זעהר א גוט קינד, און צייטענווייז ביזטו א שלעכטע פרוי. ווי מיר שיינט, האסטו מיך אויסערוועהלט צו זיין דיין שעפס.

י ו ד י ט ה. דו ביזט א שעפעלע, און דערפאר וויל איך דיך בעשיצען.

א ל ל א ן. (הויבט זיך אויף) דער וואלף איז אימערצו געוועזן א שלעכטער פאסטוך!... דו ווילסט מיך פרעסען... דאס, גלויב איך, מוז זיין דיין סוד... דו ווילסט ביי מיר פער'משכון'ען דיינע שעהנע אויגען, כדי דו זאלסט קענען זיכער זיין, אז מיין מוח איז אין גאנצען פערנומען מיט דיר.

י ו ד י ט ה. אה, דו האסט געזעהן מיינע שעהנע אויגען? מיר וואלט זיך דאס גאר קיינמאל ניט געגלויבט, אז דו זאלסט האבען מוטה דערצו.

א ל ל א ן. (נעהמט צוזאמען זיינע פאפירען און ווענדעט זיך צו געהן רעכטס).

י ו ד י ט ה. (שטעלט זיך פאר דער טהיר).

א ל ל א ן. פערשטעל מיר ניט דעם וועג, אז ניט...

י ו ד י ט ה. אז נישט, איז וואס?

א ל ל א ן. ווען דו וואלסט געוועזן א בחור, וואלסטו שוין געזעהן! דו ביזט אבער א מיידעל!

י ו ד י ט ה. נו, וואס וואלט געוועזן?

א ל ל א ן. ווען דו וואלסט געהאט עטוואס שטאלץ אין זיך, וואלסטו דא ניט געשטאנען נאבדעם ווי דו פיהלסט זיך אלס אז ארויסגעוויזענע.

י ו ד י ט ה. געדענק, דאס וועט דיך טהייער קאסטען!

א ל ל א ן. דאס גלויב איך.

י ו ד י ט ה. (געהט צארנדיג אין הינטער־גרונד) איך וועל זיך שוין — מיט דיר דערפאר אפרעכענען — (אב).

ק ו ר ט. (קומט אריין פון לינקס) ווער איז דא מיט אזא אימפעט ארויסגעלאפען?

א ל ל א ן. יודיטה.

ק ו ר ט. זי איז אביסעל קאפריזנע, אבער א פיין מיידעל.

א ל לא ן. ווען א מיידעל איז גרויזאם און שלעכט, זאגט

מען נאָך אימער, אַז זי איז אַ פיין מיידעל.

קורט. דו דאַרפסט ניט זיין אַזוי שטרענג, אַללאַן, ביזטו דען ניט צופריעדען מיט דיינע קרובים?

אַללאַן. אָנקעל עדגאַר ליעב איך...

קורט. יאָ, ער האָט פיעלע גוטע אייגענשאַפטען אין זיך. און די אַנדערע לעהרער דיינע? דעם לייטענאַנט צום ביישפיעל?

אַללאַן. ער איז ניט אַלע מאָל גלייך. מאַנכע מאָל צייגט עס אויס ווי ער וואָלט טראָגען אַ האַס געגען מיר.

קורט. אונזין!... דו טראַכסט צופיעל וועגען די מענשען און דערפאַר דאַכט זיך דיר אַזוי. גריבעל זיך ניט אַזוי פיעל, נור טהו דיין פליכט, טהו אַלעס וואָס ס'איז ריכטיג, און לאָז די אַנדערע מענשען פאַר זיך אַליין זאָרגען.

אַללאַן. אַזוי טהו איך. אָבער מען לאָזט מיך ניט צופריעדען. זיי שלעפען איינעם אריין, ווי די טינטען־פיש הינטען ביים בריק, — זיי בייסען ניט, אָבער זיי מאַכען אָן אַ ווינד, וועלכער זויגט דאָס בלוט —

קורט. (פריינדליך) איך זעה, דו פיהלסט זיך אַ ביסעל שווער אויפ'ן הארצען. איז דיר ניט גוט דאָ ביי מיר? פעהלט דיר פיליכט עפעס?

אַללאַן. איך האָב נאָך קיינמאָל ניט געהאַט אַזעלכע גוטע טעג, אָבער... דאָ געפינט זיך עפּעס וואָס שטיקט מיך.

קורט. דאָ ביים ים? ליעבסטו דען ניט דעם ים?

אַללאַן. יאָ, דעם אָפענעם ים. אָבער ביים שטראַנד געפינט זיך קלעבּ־קרויט, טינטען־פיש, זשעל־פיש, נעסעל־טהירע אָדער ווי זיי הייסען.

קורט. דו דאַרפסט דאָ אינוועניג אַזוי פיעל ניט זיצען, געה אַרויס און שפיעל טענים.

אַללאַן. דאָס פערשאַפט מיר ניט קיין פערגעניגען.

קורט. איך פערשטעה, דו מוזט ברוגז זיין אויף יודיטה'ן.

אַללאַן. יודיטה?!

קורט. דו האַלטסט זיך צו שטרענג מיט מענשען. דאָס דאַרף מען ניט זיין, ווייל נאָכהער ווערט מען דאַדורך איינזאַם.

אַללאַן. איך האַלט זיך ניט שטרענג, אָבער... איך פיהל

ווי איך וואָלט ליגען גאַנץ אונטען, אונטער אַ הויפען האָלץ... און מוז וואַרטען ביז עס וועט קומען מיין רייהע צו געהן אין פייער... עס דריקט, עס דריקט אַלעס, וואָס אויף מיר ליגט...

ק ו ר ט. וואַרט ביז ס'וועט קומען דיין רייהע, דער הויפען ווערט קלענער.

א ל ל א ן. יאָ, אָבער אַזוי לאַנגזאַם, אַזוי לאַנגזאַם... אַך, און דערווייל ליג איך און ווער פערשימעלט וועהרענד דער צייט.

ק ו ר ט. ס'איז ניט אַנגענעהם יונג צו זיין, און דאָך איז אייך יונגע מקנא צו זיין.

א ל ל א ן. ווילסטו זיך בייטען מיט מיר?

ק ו ר ט. ניין, אַ דאַנק!

א ל ל א ן. אָבער ווייסטו וואָס דאָס ערגסטע איז? דאָס איז דאָ צו זיצען און מוזען שווייגען, ווען מען הערט די אַלטע לייט רעדען נאַרישקייטען. מען פיהלט אַז מען פערשטעהט מאַנ־כע זאַכען פיעל בעסער פון זיי, און דאָך מוז מען שווייגען! יאָ, פערצייהע, דיך רעכען איך ניט צווישען די אַלטע.

ק ו ר ט. וואָרום ניט?

א ל ל א ן. פיליכט דערפאַר, ווייל ס'איז נאָך ניט לאַנג, ווי מיר האָבען געשלאָסען בעקאַנטשאַפט.

ק ו ר ט. און ווייל — דו האָסט וועגען מיר געהאַט גאָר אַן אַנדערען בעגריעף.

א ל ל א ן. יאָ!

ק ו ר ט. איך גלויב, אַז אין די יאָהרען וואָס מיר זיינען גע־ווען געשיעדען, האָסטו זיכער ניט אימער געדענקט וועגען מיר מיט פריינדליכע געפיהלען?

א ל ל א ן. ניין.

ק ו ר ט. האָסטו אַמאָל געזעהן אַ בילד פון מיר?

א ל ל א ן. איין בילד, און ס'האָט אויסגעזעהן זעהר אונ־סימפּאַטיש.

ק ו ר ט. און אַלט?

א ל ל א ן. יאָ.

ק ו ר ט. מיט צעהן יאָהר צוריק זיינען מיינע האָאר גראָה געוואָרען אין איין נאַכט... אָבער לאָמיר בעסער ריידען פון עפּעס

אנדערש... זעה, דאָ קומט דיין מוהמע — מיין קוזינע. ווי גע־פעהלט זי דיר?

אַ ל ל אַ ן. דאָס קען איך ניט זאָגען.

ק ו ר ט. דאַן וועל איך ניט פרעגען.

אַ ל י ס ע. (קומט אַריין, זי איז געקליידעט אין אַ העל־ווייסען שפּאַציער־אַנצוג, אין דער האַנד האַלט זי אַ זונען־שירם) גוט־מאָרגען, קורט. (גיט איהם אַ ווינק, אַז אַללאַן זאָל אַרויסגעהן).

ק ו ר ט. (צו אַללאַן) פערלאָז אונז!

(אַללאַן געהט אָב דורך רעכטס).

(אַליסע זעצט זיך אויף דער סאָפע לינקס; קורט זעצט זיך אויף אַ שטוהל נעבען איהר).

אַ ל י ס ע. (פערלעגען) ער וועט דאָ באַלד אויך זיין, און דערפאַר דאַרפסטו זיך ניט פיהלען אין אַ פערלעגענהייט.

ק ו ר ט. ווארום זאָל איך זיך פיהלען אין אַ פערלעגענהייט?

אַ ל י ס ע. דו, מיט דיין שטרענגקייט —

ק ו ר ט. געגען זיך זעלבסט, יאָ —

אַ ל י ס ע. נאַטירליך. — איך האָב אַמאָל געזעהן אין דיר מיין בעפרייער, אָבער דערפון איז גאָרניט געוואָרען — דער־פאַר האָבען מיר אַ רעכט צו פערגעסען — דאָס וואָס ס'איז ניט געשעהן.

ק ו ר ט. דאַן פערגעס עס!

אַ ל י ס ע. אונטערדעסען... איך גלויב אָבער ניט צו ער האָט פערגעסען...

ק ו ר ט. דו מיינסט די נאַכט, ווען ער איז פון האַרץ־וועה־טאָג אנידערגעפאַלען אויפ'ן באָדען — און ווען דו האָסט זיך צו שנעל געפרעהט, מיינענדיג, אַז ער איז שוין טויד?

אַ ל י ס ע. יאָ. זייט דאַן האָט ער זיך ערהאָלט. אָבער זינט ער האָט אויפגעגעבען דאָס טרינקען, האָט ער זיך אויסגעלערענט צו שוויינען. און יעצט איז ער שרעקליך. ער האָט עפּעס אין זיך, וואָס איך קען ניט פערשטעהן...

ק ו ר ט. אַליסע, דיין מאַן איז אַ גוט־מוטהיגער נאַר, און ער צייגט מיר אַרוים אַ סך פריינדליכקייט.

א ל י ס ע. היט זיך פאַר זיין פריינדליכקייט. איך קען זי.

ק ו ר ט. נו, נו...

א ל י ס ע. ער האָט דיך אַלזאָ שוין אויך פערבלענדעט? זעהסטו דען ניט דאָס געפאַהר? בעמערקסטו דען ניט די נעצען ארום זיך?

ק ו ר ט. ניין.

א ל י ס ע. דאַן איז דיין אונטערגאַנג אַ זיכערער!

ק ו ר ט. גאָט בעהיט!

א ל י ס ע. דענק נור, איך זיץ דאָ און זעה ווי דאָס אונגליק קריכט צו דיר אריין ווי אַ קאַץ. איך ציינ דאָס דיר, אָבער דו קענסט דאָס ניט זעהן.

ק ו ר ט. אַללאַן מיט זיינע געזונדע אויגען זעהט דאָס אויך ניט. ער זעהט איבערהויפּט מעהר קיינעם ניט אויסער יודיטה'ן. און דאָס, אין אמת'ן געזאָגט, איז פאַר מיר אַ טרייסט, ווייל דאָס וועט אויפהאַלטען לענגער דאָס פאַמיליען־באַנד.

א ל י ס ע. קענסטו יודיטה'ן?

ק ו ר ט. אַ קאָקעטעס קינד, מיט אַ צאָפּ אויפ'ן רוקען, און מיט עטוואָס אַ צו קורץ קליידעל...

א ל י ס ע. דאָס איז אמת. אָבער איך האָב זי די טעג געזעהן אין אַ לאַנג קלייד — און זי האָט אויסגעזעהן אין דעם לאַנגען קלייד ווי אַ יונגע דאַמע — און ניט אַזוי יונג אויך, ווען איהרע האָאר זיינען געוועזן ארויפגענומען.

ק ו ר ט. זי איז ניש'קשה'דיג קרעפטיג ענטוויקעלט, דאָס גיב איך צו.

א ל י ס ע. און זי שפּיעלט מיט אַללאַ'ן.

ק ו ר ט. אַזוי לאַנג ווי דאָס איז מעהר ניט ווי אַ שפּיעל, מאַכט עס ניט אוים.

א ל י ס ע. הייסט עס, דאָס מאַכט ניט אוים? — עדגאַרד וועט דאָ באַלד זיין און ער וועט זיך זעצען אין יענעם שטוהל, ער ליעבט איהם מיט אַזאַ ליידענשאַפט, אַז ווען ער זאָל קענען, וואָלט ער איהם צוגע'גנב'עט.

ק ו ר ט. ער קען איהם האָבען.

א ל י ס ע. לאָזט איהם זיצען דאָרט. און מיר וועלען בליי־

בען דאָ זיצען. און ווען ער וועט רעדען — אין דער פריה האָט ער זעהר ליעב צו רעדען — ווען ער וועט רעדען פון עפּעס אונבעדייטענדעס, וועל איך עס פאַר דיר איבערזעצען.

ק ו ר ט. דו מאַכסט עס מעהר ווי ס׳איז, ליעבע אַליסע, וואָס האָב איך זיך דען צו שרעקען, אַזוי לאַנג ווי איך פיהר מיין קאַראַנטין ריכטיג און פיהר זיך אַליין אויך אויף אַנשטענדיג.

א ל י ס ע. אָה, דו גלויבסט דאָך אין גערעכטיגקייט, און אין עהרע, און אין נאָך אַזעלכע זאַכען.

ק ו ר ט. יאָ, און דאָס האָט מיך די ערפאַהרונג געלערענט. איך האָב אַמאָל געגלויבט גראַדע פערקעהרט, אָבער איך האָב דערפאַר טהייער בעצאָהלט.

א ל י ס ע. איצט קומט ער! —

ק ו ר ט. איך האָב דיך קיינמאָל ניט געזעהן אַזוי אָנגעשראָקען ווי איצט.

א ל י ס ע. דו זעהסט ניט דאָס געפאַהר!

ק ו ר ט. דאָס געפאַהר? דו פאַנגסט באַלד אָן ארויפצוּוואַרפען אויף מיר אויך אַ פּחד.

א ל י ס ע. אַך, ווען איך זאָל דאָס נור קענען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. (טרעט אַריין דורכ׳ן הינטער־גרונד, געקליידעט ציוויל, ער טראָגט אַ שוואַרצען ראָק, געקנעפּעלט ביז אַרונטער, אַ יוניפאָרם מיץ, און אין האַנד האַלט ער אַ שטאָק מיט אַ זילבערנעם הענטעל. ער בעגריסט זיי און געהט גלייך צום שטהול, וואו ער זעצט זיך אַוועק.

א ל י ס ע. (צו קורט׳ן) לאָז איהם צוערשט ריידען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. דאָס איז אַ וואונדערבאַרער שטוהל, ליעבער קורט, זעהר אַ וואונדערבאַרער.

ק ו ר ט. איך גיב דיר איהם אַ מתנה, ווען דו זאָלסט איהם נור וועלען נעהמען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. ניט דאָס האָב איך געמיינט —

ק ו ר ט. אָבער איך מיין דאָס אויף ריכטיג, וויפיעל האָב איך דען ניט פון דיר בעקומען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. (זעלבסט צופריעדען) אַך, רעד ניט קיין נאַרישקייטען! — ווען איך זיץ דאָ, זעה איך דאָס גאַנצע אינזעל, איך זעה אַלע שפּאַצירענדע, אַלע מענשען אויף זייערע וועראַנ־

דעם, דעם ים, און אַלע שיפֿען, וועלכע פֿאָהרען אריין און פֿאָהרען אַרויס. דו האָסטווירקליך געפֿונען דעם בעסטען פונקט דאָ אויפֿ'ן אינזעל. אמת דאָס אינזעל איז ניט אַזוי הייליג, אָבער — וואָס זאָגסטו, אַליסע?... יאָ, זיי רופֿען עס דאָך „קליינער גיהנום“, און "אָ האָט זיך גאָר קורט אויפֿגעבויט זיין גן־עדן, פֿערשטעהט זיך, אָהן אַ חוה, ווייל אַזוי שנעל ווי זי וואָלט געקומען וואָלט געוואָרען אויס גן־עדן. הער נור, ווייסטו אַז דאָס פֿלאַץ איז אַמאָל געווען אַ קעניגליכער יאַגד־שלאָס?

ק ו ר ט. איך האָב געהערט דערפֿון ריידען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. דו בעוואָהנסט זיך ווי אַ קייזער דאָ, אָבער, צווישען אונז מעג איך עס זאָגען, אַז דאָס אַלעם האָסטו מיר צו פֿערדאַנקען.

אַ ל י ס ע. (צו קורט'ן) יעצט זאָגט ער אַ ליעגען.

ק ו ר ט. איך האָב דיר פֿאַר אַ סך זאַכען צו דאַנקען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. אַך, אונזין! — זאָג נור, דער וויין איז דיר אָנגעקומען?

ק ו ר ט. יאָ.

ק אַ פּ י ט אַ ן. און דו ביזט צופֿריעדען?

ק ו ר ט. זעהר צופֿריעדען, און דו קענסט אויך זאָגען דעם וויין־הענדלער.

ק אַ פּ י ט אַ ן. ער גיט אימערצו גוטען וויין.

אַ ל י ס ע. (צו קורט'ן) דו וועסט דאַרפֿען פֿאַר איהם בעצאָהלען צוויי מאָל אַזוי פֿיעל, וויפֿיעל ער האָט די ווערטה.

ק אַ פּ י ט אַ ן. וואָס זאָגסטו, אַליסע?

אַ ל י ס ע. איך? גאָרניט!

ק אַ פּ י ט אַ ן. נאַ, ווען דיזע קאַראַנטין איז דאָ איינגעריכטעט געוואָרען, האָב איך געדענקט די שטעלע צו קריגען. און איך האָב טאַקע דאַן אָנגעפֿאַנגען צו לערנען די קאַראַנטין־מעטהאָדען.

אַ ל י ס ע. (צו קורט'ן) יעצט זאָגט ער אַ ליעגען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. (בעריהמעריש) איך האָב דאַן ניט געהאַלטען מיט די אַלטע פֿערשימעלטע אידעען, וועלכע די רעגיערונג האָט דאַן אָנגענומען ווענען די אָפּגערייניגטע גיפֿטיגע שטאָפֿען, איך בין געשטאַנען אין דער זייט פֿון די נעפּטוניסטען — זיי ווערע:

אזוי אַנגערופען, ווייל זיי פּרעדיגען די וואַסער מעטהאָדען.

ק ו ר ט. פּערצייהע. אָבער איך עראינער זיך בעשטימט, אַז איך בין דאָס דאַמאָלס געוועזען דער יעניגער, וועלכער האָט גע־פּרעדיגט וואַסער, און דו פייער.

ק אַ פּ י ט אַ ן. איך? הויבט זיך גאָרניט אָן!

אַ ל י ס ע. (לויט) אָבער דאָך, איך עראינער זיך דאָס אויך.

ק אַ פּ י ט אַ ן. דו?

ק ו ר ט. איך עראינער זיך דאָס אָבער בעשטימט —

ק אַ פּ י ט אַ ן. (מאַכט דאָס קורץ) נאַ, ס'קען פיליייכט זיין, אָבער ס'איז איינס און דאָס זעלבע, אַזוי אָדער אַזוי, ס'מאַכט ניט אוים ווי עס איז געווען. יעצט אָבער זיינען מיר געקומען צו אַזאַ שטופע פון ענטוויקלונג — (קורט וויל איהם אונטערברעכען) איין מאָמענט! — ווען די קאַראַנטין־מעטהאָדען האַלטען אין מאַ־כען אַ ריעזיגען שריט פאָרוועררטס.

ק ו ר ט. יאַ, ריידענדיג וועגען דעם, ווייסטו ניט ווער עס שרייבט דיזע נאַרישע אַרטיקלען אין דער צייט־שריפט?

ק אַ פּ י ט אַ ן. (רויט־ווערענדיג) ניין, איך וויים ניט. אָבער וואָרום רופסטו זיי נאַרישע?

אַ ל י ס ע. (צו קורט'ן) היט זיך! ער שרייבט זיי.

ק ו ר ט. (צו אַליסע'ן) ער?... (צום קאַפּיטאַן) ווייל זיי זיי־נען אונלאָגיש געשריבען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. דאָס ביזטו ניט בכוח צו אורטהיילען!

אַ ל י ס ע. ווילט איהר אייך פיליייכט קריעגען?

ק ו ר ט. אָה, ניין.

ק אַ פּ י ט אַ ן. דאָ אויפ'ן אינזעל איז שווער צו לעבען אין פריעדען איינס מיט'ן צווייטען, אָבער מיר מוזען צייגען אַ גוטען ביישפּיעל —

ק ו ר ט. יאַ, קענסטו מיר דאָס ערקלערען? ווען איך בין אהער געקומען האָב איך געשלאָסען בעקאַנטשאַפט מיט אַלע גע־ריכטס־בעאַמטע, און מעהר ווי מיט אַלע בין איך געוואָרען בע־פריינדעט מיט'ן נאָטאַר, אַזוי בעפריינדעט, ווי נור צוויי מענער אין אונזערע יאָהרען קענען זיין. אָבער זייט אַ שטיק צייט — באַלד נאָך דעם ווי דו ביזט געזונד געוואָרען — האָבען אַלע אַנגע־

פאנגען ארויסצוציינגען צו מיר קאַלטקייט, און נעכטען אויפ׳ן שפּאַ־
ציר האָט מיך דער נאָטאר אויסגעווייכט, און איך קען דיר גאָר־
ניט זאָגען ווי דאָס האָט מיר וועה געטהון.

ק א פּ י ט א ן. (שווייגט).

ק ו ר ט. זיינען זיי געגען דיר אויך אַזוי געוואָרען?

ק א פּ י ט א ן. ניין, גראַדע אין געגענטהייל.

א ל י ס ע. (צו קורט׳ן) פערשטעסטו דען ניט, אַז ער איז
דאָס געוועזען דער, וועלכער האָט פון דיר גע׳גנב׳עט דיינע פריינד?

ק ו ר ט. (צום קאַפּיטאַן) איז דאָס ניט פּילייכט דערפאַר, ווייל
איך האָב ניט געוואָלט זיך פערשרייבען אין זייערע נייע אַקציעס?

ק א פּ י ט א ן. ניין, ניט דערפאַר. אָבער קענסטו מיר ער־
קלערען, וואַרום דו האָסט זיך ניט געוואָלט פערשרייבען?

ק ו ר ט. ווייל איך האָב שוין מיין ביסעל געלד אריינגע־
לעגט אין אייער סאָדע־פאַבריק. און אויך ווייל ווען מען גרינדעט
נייע, מיינט דאָס, אַז די אַלטע האַלטען שלעכט.

ק א פּ י ט א ן. (צושטריימ) וואָס פאר א שעהנעם לאָמפּ
דו האָסט, וואו האָסטו איהם בעקומען?

ק ו ר ט. איך האָב איהם געקויפט אין שטאָדט.

א ל י ס ע. (צו קורט׳ן) היט דיין לאָמפּ.

ק ו ר ט. (צום קאַפּיטאַן) דו דאַרפסט ניט דענקען, אַז איך
בין אונדאַנקבאַר, אָדער מיסטרויאיש, עדגאַר.

ק א פּ י ט א ן. יאָ, אָבער ס׳איז ניט ריכטיג זיך צוריק־
צוציהען פון א געשעפט, וועלכעס מען האָט אַליין געהאָלפען
אויפבויען.

ק ו ר ט. אָבער, מיין טהייערער עדגארד, מען דאַרף דאָך זעהן
ניט אריינצופאַלען.

ק א פּ י ט א ן. אריינפאַלען? שטעהט דאָ דען פּאָר א
געפאַהר? דענקסטו, אַז מען וויל דיך בעראַבעווען?

ק ו ר ט. צו וואָס אַזעלכע האַרטע ווערטער?

ק א פּ י ט א ן. ביזטו דען ניט געוועזען צופריעדען, ווען איך
האָב דיר געהאָלפען דיין קאַפּיטאַל אָוועקלעגען אויף 6 פּראָצענט?

ק ו ר ט. ווער זאָגט דען? איך בין דיר זאָגאר דאנקבאר דערפאַר.

ק א פּ י ט א ן. דו ביזט ניט דאנקבאר, דאָס איז ניט דיין נאטור, אָבער דאָס איז א זאַך, וואָס דו קענסט זיך ניט העלפען.

א ל י ס ע. (צו קורט'ן) דו הער זיך צו צו איהם!

ק ו ר ט. ס'איז פיליכט אמת, וואָס דו זאָגסט, אָבער איך אנערקען פליכטען.

ק א פּ י ט א ן. צייג זשע דאָס ארוים! (שטרעקט אוים די האַנד פאַר א ציימונג) וואָס איז דאָס? א טויטען־נאָטיץ! (לעזט) דער מעדיצין־ראַטה איז טויט!

א ל י ס ע. (צו קורט'ן) יעצט ספּעקולירט ער שוין מיט דער לייבע!

ק א פּ י ט א ן. (ווי פאַר זיך) דאָס וועט ברענגען געוויסע פערענדערונגען...

ק ו ר ט. אין וועלכער הינזיכט?

ק א פּ י ט א ן (הויבט זיך אויף) דאָס וועלען מיר שוין זעהן.

א ל י ס ע. וואו געהסטו?

ק א פּ י ט א ן. איך דענק, איך וועל פאָהרען אין שטאָדט. (ער דערזעהט א בריעף אויפ'ן שרייב־טיש, נעהמט ער איהם און לעזט איבער די אַדרעסע און לעגט איהם צוריק) אָה, איך האָף, איהר וועט מיר פערצייהען מיין צושטרייטקייט.

ק ו ר ט. ס'מאַכט ניט אוים!

ק א פּ י ט א ן. דאָ ליעגט אַללאַן'ם צייכנונגען, וואו איז ער?

ק ו ר ט. ער שפּיעלט אין דרויסען מיט די מיידלאַך.

ק א פּ י ט א ן. אזא גרויסער יונג? איך האָב דאָס פיינד! און יודיטה דארף אויך ניט אזוי ארומלויפען. דו האַלט בעסער אַן אויג אויף דיין יונגען העררן, און איך וועל אכטונג געבען אויף מיין יונגער דאַמע. (ער געהט פערביי דער פּיאַנאָ און גיט עטליכע קלאַפּ אויף די קלאַווישען) זי האָט א וואונדערבארען טאָן. א שטיינבאַך, הא?

ק ו ר ט. א בעכשטיין.

קאפיטאן. יאָ, דו לעבסט זיך שעהן. דו דארפסט מיר דאנקען, וואָס איך האָב דיך אהער געבראכט.

אליסע. (צו קורט'ן) דאָס זאָגט ער א ליגען, ער האָט גאָר געזוכט צו הינדערען דיין קומען אהער.

קאפיטאן. נו, דערווייל זייט מיר געזונד. איך פאָהר מיט דער נעקסטער שיף. (ארויסגעהענדיג בעקוקט ער די בילדער וואָס הענגען אויף די ווענד).

אליסע. נו?

קורט. נו?

אליסע. זיינע פּלענער קען איך נאָך ניט פערשטעהן. אָבער זאָג מיר נור, פון וועמען איז דאָס דער בריעף, אויף וועל־כען ער האָט געקוקט?

קורט. אָה, דאָס איז פון דער וואהל־פעראיין.

אליסע. אויב אזוי, ווייסט ער שוין דיין געהיימנים. ווי איך פערשטעה, ווילסטו ווערען רייכסטאג־אבגעאָרדענטער, און יעצט ווייסטו זעהן, אז ער וועט דאָס ווערען אויף דיין פּלאַץ.

קורט. האָט ער אמאָל געדאכט דערפון?

אליסע. ניין, אָבער יעצט דענקט ער דערפון. איך האָב דאָס געלעזען אויף זיין געזיכט, וועהרענד ער האָט געקוקט אויפ'ן קאָנווערט.

קורט. דערפאר איז ער דאָס געפאָהרען אין שטאָדט?

אליסע. ניין. דעם בעשלוס צו פאָהרען אין שטאָדט האָט ער נאָך געפאסט, ווען ער האָט געזעהן דעם טוידטען־נאָטיץ.

קורט. וואָס דענקט ער דען צו געווינען דורך דעם טוידט פין'ם מעדיצין־ראטה?

אליסע. שווער צו זאָגען. פּילייכט איז ער געוועזן זיין שונא. ווערלכער איז אימער געשטאַנען אין וועג פון זיינע פּלענער.

קורט. אויב ער איז אזוי, ווי דו מאָהלסט איהם, דאן איז אין אמת'ן דאָ פאר וועמען זיך צו שרעקען.

אליסע. האָסטו דען ניט געהערט, ווי ער האָט דיך גע־וואָלט גנב'ענען און ווי ער האָט געוואָלט בינדען דיינע הענד אין דער צייט ווען ער האָט אין דיר ארויסגערופען פליכטען און דאנק־

באַרקייט? ער זאָגט, צום ביישפּיעל, אַז ער האָט דיר פאַרשאַפט די שטעלע, און איך ווייס, אַז ער האָט געטהון אַלעס וואָס ס'איז נור מעגליך געוועזן דאָס דו זאָלסט די שטעלע ניט קריגען. דאָס איז אַ מענשען־גנב, אַן אינזעקט, אַ האַלץ־וואָרעם, וועלכער פרעסט דיין אינוועניג, און אין אַ געוויסען טאָג וועסטו זיך ארומזעהן, אַז דו ביזט אויסגעהוילט ווי אַן אַלטער אָפּגעלעבטער בוים. ער האַסט דיך, כאָטש דורך די עראינערונגען פון אייער יוגענד־פריינדשאַפט איז ער צוגעבונדען צו דיר.

ק ו ר ט. ווי שאַרפזיניג מען ווערט, ווען מען האַסט!

אַ ל י ס ע. און ווי נאַריש, ווען מען ליעבט! נאַריש און בלינד!

ק ו ר ט. אָה, ניין, זאָג דאָס ניט!

אַ ל י ס ע. ווייסטו וואָס מען פערשטעהט אונטער אַ וואַמפּיר?... מען זאָגט דאָס איז די נשמה פון אַ טוידטען מענשען, וועלכע זוכט אַ קערפּער אום צו קענען לעבען אַלס פּאַראַזיט. עדגאַר איז טוידט פון זינט יענער צייט, וואָס ער איז געפאַלען. ער האָט קיין אייגענע אינטערעסען, קיין פערזענליכקייט, קיין איניציאַטיווע. אָבער געלונגט עס איהם נור זיך אָנצוכאַפּען אָן אַ מענשען, הענגט ער זיך אויף איהם אָן, שטעקט אריין זיינע זויגווערצלען אין איהם און פאַנגט אָן צו וואַקסען און צו בליהען. יעצט האָט ער זיך אויף דיר אָנגעזעצט.

ק ו ר ט. ווען איך וועל איהם נור דערפיהלען אויף זיך, וועל איך איהם פון זיך ארונטער טרייסלען.

אַ ל י ס ע. ווען דו זאָלסט עס נור קענען!.. הער נור, ווייסטו וואָרום ער וויל ניט, אַז יודיטה און אַללאַן זאָלען צוזאַמען שפּיעלען?

ק ו ר ט. ער שרעקט זיך מסתמא פאַר זייערע געפיהלען.

אַ ל י ס ע. ניין, ניט דאָס!... ער וויל יודיטה'ן פערהייראַטהען מיט'ן פּאָלקאָווניק.

ק ו ר ט. (אויפגערעגט) מיט אַזאַ אַלטען מאַן?

אַ ל י ס ע. יאָ.

ק ו ר ט. שרעקליך!.. און וואָס זאָגט יודיטה?

אַ ל י ס ע. ווען זי זאָל קענען קריגען דעם אַכציג־יעהריגען גענעראַל, וואָלט זי איהם גענומען, אום זי זאָל קענען וועה טהון דעם פּאָלקאָווניק, וועלכער איז זעכציג. וועה־טהון יענעם, דו זעהסט, איז איהר לעבענס־ציעל. וועה־טהון יענעם, טרעטען אויף יענעם — דאָס איז די מאָטטאָ פון אונזער פאַמיליע.

ק ו ר ט ה. איז דאָס יודיטה? די שעהנע, די שטאָלצע, די הערליכע יונג־פרוי?

אַ ל י ס ע. אַה, מיר איז דאָס שוין בעקאַנט!... קען איך זיך דאָ אוועקזעצען און אָנשרייבען אַ בריעף?

ק ו ר ט. (מאַכט אַלעס צורעכט אויפ'ן שרייב־טיש) מיט'ן גרעסטען פערגעניגען.

אַ ל י ס ע. (נעהמט אַרונטער איהרע האַנדשוה און זעצט זיך בײם שרייב־טיש) יעצט וועל איך פּרובירען לערנען די קונסט פון קריעג. איין מאָל האָב איך שוין פּראָבירט צו טוידטען מיין דראַ־גונער, אָבער ס'איז מיר ניט געלונגען, יעצט אָבער בין איך זיכער, אז ס'וועט מיר געלונגען.

ק ו ר ט. ווייסטו דען ניט, אז מען מוז צוערשט אָנלאָדען, איידער מען שיסט?

אַ ל י ס ע. יאָ, און גוט אָנלאָדען!

ק ו ר ט. (געהט אָפּ דורך רעכטס).

אַ ל י ס ע. (איבערלעגט און שרייבט).

אַ ל ל אַ ן. (לויפט אַריין, ניט בעמערקענדיג אַליסע'ן. ער וואַרפט זיך אויף דער סאָפע, שלוכצענדיג אין אַ טאַשענטיכעל).

אַ ל י ס ע. (בעטראַכט איהם צוערשט פאַר איין אויגענבליק, דאַן הויבט זי זיך אויף, געהט צו צו דער סאָפע, רעדט מיט אַ מילדע שטימע) אַללאַן!

אַ ל ל אַ ן. (זעצט זיך אויף, פערלעגען, און בעהאַלט דאָס טאַ־שענטיכעל אונטער'ן רוקען).

אַ ל י ס ע. (מילד, מוטערליך און מיט ווירקליכע ריהרונג) דו דאַרפסט פאַר מיר ניט מורא האָבען, אַללאַן, איך בין ניט גע־פעהרליך פאַר דיר... וואָס איז דיר? דו ביזט קראַנק?

אַ ל ל אַ ן. יאָ.

א ל י ס ע. וואָס פעהלט דיר דען?
א ל ל א ן. איך ווייס ניט.
א ל י ס ע. האָסטו קאָפּ שמערצען?
א ל ל א ן. ניין.
א ל י ס ע. פיהלסטו שמערצען אין דער ברוסט?
א ל ל א ן. יאָ.
א ל י ס ע. שמערצען — שמערצען! ווי דאָס הארץ וואָלט געוואָלט צושמאָלצען ווערען, און עס ציהט, ציהט...
א ל ל א ן. פון וואַנען ווייסטו דאָס?
א ל י ס ע. און ס'ווילט זיך דאַן שטארבען. נור שטארבען ווילט זיך... און אַלעס איז אַזוי שווארץ. און מען דענקט נור פון איינס און דאָס זעלבע... פון איינס און דאָס זעלבע... אָבער ווען צוויי דענקען פון איינער און דער זעלבער זאַך, פאַלט דאַן די שמערצען אויף איינעם פון זיי שווערער. (אַללאַן פערגעסט זיך און פאַנגט אָן צו צופּען די שפּיצען פון דאָס טאַשענ־טיכעל) דאָס איז א קראַנקהייט וואָס קיינער קען ניט היילען... מען וויל ניט עסען, ניט טרינקען, נור וויינען, און מען ווינט זעהר ביטערליך... אָם ליעבסטען אין דרויסען, אין וואַלד, וואו קיינער זעהט ניט, ווייל פון אַזעלכע זאַכען לאַכען די מענשען... מענשען וועלכע זיינען אַזוי גרויזאַם... וואָס ווילסטו פון איהר? גאָר ניט! דו ווילסט ניט קושען איהרע ליפּען, ווייל דו פיהלסט, ווען דו וועסט עס טהון, וועסטו שטאַרבען. ווען דיינע געדאַנקען פליהען צו איהר, פיהלסטו ווי דער טוידט דערנעהענטערט זיך, וואָס אַמאָל נעהענטער. און עס איז דער טוידט, קינד, דער טוידט, וועלכער גיט דאָס לעבען. אָבער דאָס פערשטעהסטו נאָך ניט!... ס'פיהלט זיך דאָ א ריח פון רויזען־דופט. אָה, דאָס איז זי! (טרעט נעהענטער צו צו אַללאַן'ן און נעהמט אַרויס דאָס טאַשענ־טיכעל פון זיינע הענד) זי איז דאָס! זי איז דאָס, איבעראַל נור זי, אָה, אָה, אָה! (אַללאַן זעהט קיין אַנדער אויסוועג, ווי צו בעהאַלטען זיין געזיכט אין איהרע אַרעמס) אָרימער יונג! אָרימער יונג! אָה, ווי דאָס טהוט וועה ווי דאָס טהוט וועה! (זי ווישט אָפּ זיינע טרעהרען מיט'ן טאַשענ־טיכעל) אַזוי, אַזוי! וויין, וויין זיך אויס און ס'וועט דיר לייכטער

ווערען אויפ'ן הארצען... יעצט אָבער הויב זיך אויף, אַללאַן, און זיי א מאַן, אַז ניט, וועט זי ניט ווע‍לען קוקען אויף דיר די גרויזאַמע! וועלכע איז ניט גרויזאַם! האָט זי דיך געקוועלט מיט דעם לייטענאַנט? הער וואָס איך וויל דיר זאָגען, דו דאַרפסט ווערען בעפריינדעט מיט'ן לייטענאַנט, וועט איהר ביידע קענעןריידען וועגען איהר, און דאָס מאַכט אַביסעל לייכטער.

אַ ל ל אַ ן. איך וויל דעם לייטענאַנט ניט זעהן!

אַ ל י ס ע. נאַ, קוק אַהער מיין יונג! דאַן וועט ניט נעהמען לאַנג און ער וועט דיך אויפזוכען אום צו קענען ריידען וועגען איהר, וויי‍ל... (אויף אַללאַן'ס געזיכט צושפרייט זיך אַ שטראַהל פון האָפנונג) נו, זאָל איך זיין אַ גוטע און דיר עס זאָגען? (אַללאַן לאָזט אַרונטער זיין קאָפּ) ער איז אַזוי אונגליקליך, גראַדע ווי דו.

אַ ל ל אַ ן. (פרעהליך) ניין...

אַ ל י ס ע. יאָ אַזוי וועט זיין. וואָרים ער דאַרף איינעם, פאַר וועמען זיך אויסצורייד‍ען דאָס האַרץ, וועלכעם יודיטה האָט פערוואונדעט. — ווי עס שיינט פרעהט דאָס דיך.

אַ ל ל אַ ן. זי וויל ניט דעם לייטענאַנט?

אַ ל י ס ע. זי וויל אויך דיך ניט, מיין טהייערער, ווייל זי וויל האָבען דעם פאָלקאָווניק. (אַללאַן ווערט ווידער בעטריבט) שוין ווידער טרעהרען? יאָ, דאָס טאַשען־טיכעל קענסטו ניט האָבען, ווייל יודיטה איז זעהר קאַפּריזנע, זי וויל אימער, אַז דער דוצענד זאָל זיין אין גאַנצען. — יאָ, מיין טהייערער, אַזוי איז יודיטה. און יעצט בלייב דאָ זיצען, ביז איך וועל אָנשרייבען אַ בריעף, און נאַכהער ווע‍סטו מיך קענען פאָלגען אַ גאַנג. (זי געהט צוריק צום שרייב־טיש און פאַנגט אָן צו שרייבען).

ד ע ר ל י י ט ע נ אַ נ ט. (קומט אַריין פון הינטער־גרונד; זעהט אויס מעלאַנכאָליש, אָבער ניט קאָמיש. בעמערקט ניט אַליסע'ן און געהט גלייך צו צו אַללאַן'ן) הערר וואלונטיר! (אַללאַן הויבט זיך אויף) ביטע, איהר קענט זיצען! (אַליסע בעטראַכט זיי).

ד ע ר ל י י ט ע נ אַ נ ט. (זעצט זיך נעבען איהם אַוועק. זיפצט אָפּ. נעהמט אַרויס אַ טאַשען־טיכעל וואָס זעהט אויס ווי דאָס ערשטע, און ווישט זיך אָפּ דעם שטערען).

א ל ל א ן. (קוקט נייגעריג אויפ'ן טאַשען־טיכעל).

ד ע ר ל י י ט ע נ א נ ט. (בעטראַכט איהם, מיט טרויעריגע בליקען).

א ל י ס ע. (הוסט).

ד ע ר ל י י ט ע נ א נ ט. (שפּרינגט אויף, בלייבט שטעהן מיט האַלטונג).

א ל י ס ע. ביטע, איהר קענט זיצען.

ד ע ר ל יי ט ע נ א נ ט. איך בעט אום פערצייהונג, גנע־דיגע פרוי !

א ל י ס ע. ס'מאַכט ניט !.... זייט אזוי גוט, זעצט אייך, און לייסטעט דעם יונגען וואָלונטיר געזעלשאפט. ער פיהלט זיך אביסעל איינזאם דאָ אויפ'ן אינזעל (זי שרייבט).

ד ע ר ל יי ט ע נ א נ ט. (רעדט מיט אַללאַ'ן האַלב לויט עטוואָס פערלעגען) ס'איז שרעקליך היים.

א ל ל א ן. אָה, יאָ.

ד ע ר ל י י ט ע נ א נ ט. האָט דער הערר וואָלונטיר, שוין דעם זעקסטען בוך געענדיגט.

א ל ל א ן. איך האַלט איהם ביים ענדיגען. (שווייגען).

ד ע ר ל י י ט ע נ א נ ט. האָט דער וואָלונטיר (זוכט ווער־טער) היינט געשפּיעלט טעניס ?

א ל ל א ן. ניין, די זון האָט שרעקליך געברענט.

ד ע ר ל יי ט ע נ א נ ט. (אין אַנגסט אָבער ווירקט ניט קאָמיש) יאָ ס'איז היינט שרעקליך היים !

א ל ל א ן. (מורמעלט) יאָ, ס'איז היינט זעהר היים. (שווייגען).

ד ע ר ל יי ט ע נ א נ ט. האָט דער וואָלונטיר שוין היינט ארויסגערודערט אביסעל אויפ'ן ים ?

א ל ל א ן. ניין, איך האָב נישט געהאַט קיינעם, ווער ס'זאָל רודערען.

ד ע ר ל יי ט ע נ א נ ט. האָט דער וואָלונטיר צו מיר אזוי פיעל צוטרויען, דאָס ער זאָל מיך לאָזען רודערען ?

א ל ל א ן. (מיט דרך ארץ ווי פריהער) דאָס וואָלט זיין א צו גרויסע עהרע פאַר מיר.

ד ע ר ל יי ט ע נ אַ נ ט. אַך, וואָס רעדט איהר!... דענקט איהר אז מיר וועלען נאָך קענען היינט אַרויסרודערען אזוי, אין מיטאָגס־צייט; ווייל נור דאַן בין איך פריי?

אַ ל ל אַ ן. וואָרום ניט... אָבער פריילין יודיטה וועט אין דער צייט ניט קענען —

ד ע ר ל י ו ט ע נ אַ נ ט. (בעטריבט) אַך, איך פערשטעה, דענקט איהר אז —

א ל י ס ע. וואָלט איינער, פון די יונגע הערען ניט גע־וואָלט זיין אַזוי גוט, און אַוועקטראָגען פאר מיר א בריעף? (אַללאַן און דער לייטענאַנט בעטראַכטען איינער דעם אַנדערען מיט מיסטרויען) צו פריילין יודיטה. (אללאַן און דער לייטענאנט שפּרינ־גען אויף, לויפען צו אַליסען, אָבער דאָך מיט אַ געוויסע ווירדע וואָס זאָל פערבאָרגען זייערע געפיהלען)ביידע ווילט איהר? נו, זאָל זיין, וועט מיין בריעף זיין זיכערער (גיט דעם בריעף דעם לייטע־נאַנט) הערט נור, הערר לייטענאנט, קען איך ניט צוריק קריעגען דאָס טאשען־טיכעל? מיין טאָכטער איז זעהר קאַפּריזנע איבער איהרע זאכען. און דערפאַר גיט מיר דאָס טאשען־טיכעל. איך וויל ניט לאכען פון אייך, אָבער איהר דאַרפט אייך ניט מאַכען לע־כערליך, ווען ס'איז ניט נויטהיג. דער פּאָלקאָווניק האָט ניט קיין חשק צו שפּיעלען די ראָלע פון אַ אָטהעלאָ. (נעהמט פון איהם דאָס טאַשען־טיכעל) יעצט געהט יונגע לייט, און זוכט אייערע געפיה־לען צו פאַרבאָרגען, אַזוי פיעל וויפיעל נור מעגליך.

ד ע ר ל י ו ט ע נ אַ נ ט. (פערנייגט זיך און געהט אָב; אַללאַן געהט נאָך הינטער איהם).

אַ ל י ס ע. (רופט) אַללאַן!

אַ ל ל אַ ן. (בלייבט ניט ווילענדיג שטעהן אין דער טהיר) וואָס טאנטע?

אַ ל י ס ע. בלייב דאָ אויב דו ווילסט זיך ניט מעהר ווערה טהון וויפיעל דו קענסט פערטראָגען.

אַ ל ל אַ ן. יאָ, אָבער ער געהט דאָך.

אַ ל י ס ע. לאָז איהם זיך פערברענען, אָבער דו היט זיך.

אַ ל ל אַ ן. איך וויל זיך ניט היטען!

א ל י ס ע. דו וויינסט אָבער נאכהער, און דאן קאָסט מיך געזונד דיר צו טרייסטען.

א ל ל א ן. איך וויל געהן.

א ל י ס ע. דאַן געה ! און ווען דו וועסט צוריקקומען וועל איך דיר קענען גוט אויסלאַכען. (אַללאַן לויפט שנעל ארויס).

א ל י ס ע. (שרייבט ווידער).

ק ו ר ט. (קומט אריין) אַליסע, איך האָב ערהאַלטען אַן אנאָ־נימען בריעף, וועלכער בעאונרוהיגט מיר.

א ל י ס ע. האָסטו באַמערקט, ווי ערגאַר איז געוואָרען גאָר אַן אַנדערער מענש, זינט ער האָט אויסגעטהאָן זיין יוניפאָרם. איך וואָלט קיינמאָל ניט געגלויבט אז א ראָק אזוי פיעל בעדייטען.

ק ו ר ט. דו ענטפערסט מיר ניט אויף מיין פראגע.

א ל י ס ע. דאָס איז ניט געוועזן קיין פראגע. דאָס איז גע־ווען אַן אויסקונפט. וואָס איז דאָס וואָס דיר שרעקט ?

ק ו ר ט. יעדער זאַך שרעקט מיר !

א ל י ס ע. ער איז געפאָהרען אין שטאָדט. און אַלע זיינע רייזען אין שטאָדט ברייגגען מיט זיך עטוואָס שרעקליכעס.

ק ו ר ט. אָבער איך קען גאָר ניט טהוען, ווייל איך וויים ניט פון וואַנען די אטאַקע וועט זיך אָנפאַנגען.

א ל י ס א. (לעגט צוזאַמען דעם בריעף) מיר וועלען זעהען אויב ס'איז ריכטיג ווי איך האָב געדענקט.

ק ו ר ט. וועסטו אָבער מיר העלפען ?

א ל י ס ע. יא !.... אָבער ניט מעהר וויפיעל מיינע אינטע־רעסען וועלען מיר דאָס ערלויבען. מיינע, דאָס הייסט מיינע קינדערס.

ק ו ר ט. דאָס קען איך פערשטעהן !.... הערסטו ווי שטיל ס'איז אין דער נאַטור, אויפ'ן ים און איבעראַל ?

א ל י ס ע. אָבער איך הער שטימען אונטער דער שטילקייט... א מורמלען, געשרייען !

ק ו ר ט. שטיל! איך הער אויך עטוואס!.... ניין, דאס זייד־נען בלויז די ים־פויגעל.

א ל י ס ע. אבער איך הער אויך עפּעס אנדערש, איך.... נא, יעצט געה אויף דער פאסט — און אוועקשיקען דיזען בריעף!

(פאָרהאַנג)

צווייטער אַקט

די זעלבע דעקאָראַציאָן; אַלאַן זיצט ביים שרייב־טיש און שטודירט. יודיטה שטעהט אין דער טהיר· זי טראגט א טעניס־הוט און אין דער האנד האלט זי די הענטליך פון א וועלאָסיפּעד.

י ו ד י ט ה. קען איך לייהען דיין שרויפען־שליעסעל?

א ל ל א ן. ניין, דו קענסט ניט!

י ו ד י ט ה. דו ביזט שטאָלץ, ווייל דו מיינסט אז איך לויף דיר נאָך.

א ל ל א ן. (ניט אונפריינדליך) איך בין ניט שטאָלץ, אבער איך פערלאנג אז מען זאָל מיך לאָזען צורוה.

י ו ד י ט ה. (קומט נעהנטער) אַללאַן!

א ל ל א ן. יא, וואס איז?

י ו ד י ט ה. דו דארפסט ניט בייז זיין אויף מיר.

א ל ל א ן. איך בין דאס ניט.

י ו ד י ט ה. גיב מיר דערויף דיין האנד!

א ל ל א ן. (מילד) איך וויל דיין האנד ניט נעהמען. אבער איך בין ניט בייז... וואס ווילסטו אייגענטליך פון מיר?

י ו ד י ט ה. אָה, ווי נאריש דו ביזט!

א ל ל א ן. דאס זעהסטו, האסטו רעכט!

י ו ד י ט ה. דו האלסט מיך פאר א גרויזאמע, איך וויים.

א ל ל א ן. ניין, ווייל איך וויים אז דו ביזט אויך א גוטע — דו קענסט זיין א גוטע.

י ו ד י ט ה. אָבער וואָס קען איך העלפען — וואָס דו אויז דער לייטענאַנט געהען אין וואַלד אריין און וויינען דאָרט ? זאָג מיר, ווארום וויינט איהר ? (אללאַן פערלעגען) זאָג ?... איך ווייס קיינמאָהל ניט. און וואָרום זייט איהר געוואָרען אַזעלכע גוטע פריינד ? פון וואָס רעדט איהר, ווען איהר שפּאַצירט ביידע גע־ארעמט ? (אללאַן קען ניט ענטפערען) אַללאַן, דו ווייסט באַלד זעהן וואָס איך קען טהאָן, פאַר דעם ווען איך ליעב... איך וועל דיר אויך געבען א ראַטה וואָס צו טהאָן.... כאָטש איך בין ניט פון די וואָס דערצעהלען אָפּ.... זיי בערייט !

א ל ל א ן. אויף וואָס ?

י ו ד י ט ה. אויף פערדריסליכקייטען !

א ל ל א ן. פון וואָס פאַר א זייט ?

י ו ד י ט ה. פון דער זייט, פון וועלכע דו ערוואַרטעסט דאָס אם וועניגסטען.

א ל ל א ן. דאָס איז ניט דאָס ערשטע מאָל, וואָס איך וועל ווערען ענטוישט. דאָס לעבען האָט פאַר מיר קיין גרויסע פער־געניגענס נישט געהאַט. וואָס שטעהט דען יעצט פאַר ?

י ו ד י ט ה. דו אָרימער יונג !.... גיב מיר דיין האנד !

א ל ל א ן. (רייכט איהר זיין האַנד).

י ו ד י ט ה. קוק אויף מיר !.... דו וואַגסט ניט צו קוקען אויף מיר ?

(אַללאַן געהט שנעל אַב דורך לינקס, אום צו פערבאָרגען זיינע געפיהלען).

ד ע ר ל י י ט ע נ א נ ט. (קומט אריין פון הינטער־גרונד) פערצייהעט איך האָב געמיינט אז דער וואָלונטיר —

י ו ד י ט ה. הערט, הער לייטענאַנט, וואָלט איהר געוואָלט זיין מיין פריינד ?

ד ע ר ל י י ט ע נ א נ ט. ווען איהר ווילט מיר נור פער־שאפען די עהרע —

י ו ד י ט ה. יא !... נור איין וואָרט !..... פערלאָזט ניט אַללאַן'ען, ווען דער אונגליק וועט קומען.

ד ע ר ל י י ט ע נ א נ ט. וואָס פאר אַן אונגליק ?

י ו ד י ט ה. דאָס וועט איהר שוין זעהן..... און פיליייכט נאָך היינט !.....-ליעבט איהר איהם ?

ד ע ר ל י י ט ע נ א נ ט. דער יונגער מאַן איז מיין בעס־טער שילער, און איך שעץ איהם אויך פערזענליך, פאר זיין שטאר־קען כאראקטער.... יאָ דאָס לעבען האָט אין זיך מאָמענטען, וואָס מען מוז האָבען קראפט אַלעס צו ערטראָגען, צו דולדען, און צו ליידען.

י ו ד י ט ה. אַלזאָ, איהר ליעבט איהם ?

ד ע ר ל י י ט ע נ א נ ט. יאָ.

י ו ד י ט ה. דאן זוכט איהם אויף, און מאַכט איהם אביסעל פרעהליך —

ד ע ר ל י י ט ע נ א נ ט. איך בין טאַקע דערפאַר אהער געקומען — נור דערפאַר, און פאַר קיין אַנדער זאך ווי דאָס.

י ו ד י ט ה. דאָס איז זעהר פיין פון אייך. אַללאַן איז גע־גאַנגען דעם וועג ! (ציינט איהם אַן נאָך לינקס).

ד ע ר ל י י ט ע נ א נ ט. (געהט צעגערענד נאָך לינקס) יאָ!.... איך וועל עס טהון !

י ו ד י ט ה. טהוט דאָס, איך בעט אייך.

א ל י ס ע. קומט אריין פון הינטערגרונד) וואָס טהוסטו דאָ?

י ו ד י ט ה. איך האָב מיר געוואָלט לייהען, א שרויפען־שליסעל.

א ל י ס ע . ווילסטו מיך אויסהערען פאר איין אויגענבליק?

י ו ד י ט ה. געווים, וועל איך דיך אויסהערען.

א ל י ס ע. (זעצט זיך אויף דער סאָפע).

י ו ד י ט ה. אָבער זאָג שנעל וואָס דו האָסט צו זאָגען, איך האָב פיינט לאַנגע דרשות.

א ל י ס ע. גוט, הער וואָס איך וועל דיר זאָגען. פערקאָם דיינע האָאָר אויף ארויף, און טהו אָן א לאַנגע קלייד.

י ו ד י ט ה. וואָרום ?

א ל י ס ע. גאַנץ איינפאַך, דו ביזט שוין מעהר קיין קינד. דו ביזט א מיידעל וועלכער ס'פאַסט שוין צו שטעהן אונטער דער

חופּה. און דיין אַרט קליידען זיך פּעראָורזאַכט רעדעריי.

י ו ד י ט ה. גוט, אויב אַזוי וועל איך עס טהון.

אַ ל י ס ע. האָסטו מיך פערשטאַנען ?

י ו ד י ט ה. יאָ.

אַ ל י ס ע. און ביזטו מיט מיר איינשטימיג ?

י ו ד י ט ה. פאָלקאָמען.

אַ ל י ס ע. אין אַלע פּונקטען ?

י ו ד י ט ה. אין אַלע !

אַ ל י ס ע. דו מוזט אויך אויפהערען זיך צו שפּיעלען מיט אַללאַן'ען.

י ו ד י ט ה. ווערט דאָס דען אַזוי ערנסט ?

אַ ל י ס ע. יאָ.

י ו ד י ט ה. וועל איך עס שוין אָנפאַנגען. (זי האָט שוין די הענטליך אָוועקגעלייגט, יעצט לאָזט זי אַרונטער דאָס וועליסאָפּעד־קלייד, דרעהט אַרום איהר צאָפּ אַרום קאָפּ, און נעהמט אַרויס אַ האָאַר־נאָדעל פון איהר מוטער'ס האָאַר, און שטעקט זי אריין אין איהרע דאַמיט ס'זאָל האַלטען).

אַ ל י ס ע. ס'איז ניט פיין זיך צו מאַכען די טואַלעט אין אַ פרעמד הויז.

י ו ד י ט ה. איז גוט אַזוי ?.... אויב אַזוי בין איך שוין פערטיג. און יעצט מעג קומען ווער עס וואַגט נור !

אַ ל י ס ע. יעצט זעהסטו אויס וועניגסטענס אַנשטענדיג.... און לאָז אויך פון יעצט אָן צופריעדען אַללאַן'ען.

י ו ד י ט ה. איך פערשטעה ניט, וואָס דו מיינסט ?

אַ ל י ס ע. זעהסטו דען ניט ווי ער ליידעט...

י ו ד י ט ה. יאָ, איך גלויב, איך האָב דאָס באַמערקט, אָבער איך וויים ניט וואָרום. איך לייד ניט !

אַ ל י ס ע. דאָס איז דיין שטאַרקייט ! אָבער ס'וועט קומען אַ טאָג, ווען דו וועסט עס אויך דערפיהלען... נו, יעצט געה אַהיים און פערגעס ניט, אַז דו טראָגסט אַ לאַנגע קלייד.

י ו ד י ט ה. דאַרף מען דען געהן אַנדערש ?

אַ ל י ס ע. פּרוביר דאָס !

י ו ד י ט ה. (פערזוכט צו געהן ווי א דאַמע) אָה, מיינע פיס זיינען געבונדען, איך בין געפאַנגען. איך קען מעהר ניט לויפען.

א ל י ס ע. יא, קינד, יעצט פאַנגט זיך אָן דער וועג, דער לאַנגזאַמער שטראָם צום אונבעקאַנטען, וואָס ס'איז דיר שוין בע־וואוסט. אָבער דו מאַכסט זיך ווי דו ווייסט ניט דערפון !... קירצערע שריט ! און לאַנגזאַמערע ! גאַנץ לאַנגזאַמערע ! די קינדערשיך וועסטו יעצט מוזען אויסטהאָן, און אָנטהאָן שניער־שטיוועל. יא, יודיטה דו קענסט ניט געדענקען ווען דו האָסט אויסגעטהאָן די זאָקען און אָנגעטהון שיכלעך. איך אָבער געדענק דאָס.

י ו ד י ט ה. דאָס וועל איך קיינמאָל ניט קענען אויסשטעהן.

א ל י ס ע. און דאָך מוזטו עס ! מוזט !

י ו ד י ט ה. געהט צו צו דער מוטער, גיט איהר א לייכטען קוש אויף דער באַק. דאַן געהט זי אָב ווי אַ דאַמע, פערגעסט אָבער די הענטליך) אדיע !

ק ו ר ט. (פון רעכטס) זעה נור, דו ביזט שוין דאָ ?

א ל י ס ע. יאָ !

ק ו ר ט. ווי האָט ער אויסגעזעהן ?

א ל י ס ע. ער האָט געטראָגען זיין פאראד אָנצוג, האָט ער געמוזט זיין ביים פּאָלקאָווניק, און ער האָט אויך געטראָגען צוויי אָרדענס אויף דער ברוסט.

ק ו ר ט. צוויי ? — אז ער האָט בעדארפט בעקומען צו זיין אבשיעד א שווערד־אָרדען דאָס ווייס איך. אָבער וואָס פאַר א סאָרט קען זיין דער צווייטער.

א ל י ס ע. איך פערשטעה מיך ניט דערויף. אָבער ס'איז געווען א ווייסער קרייץ אין א רויטען.

ק ו ר ט. דאָס איז א פּאָרטוגעזישער ! — לאָז מיר זיך נור דערמאָנען — — בעהאַנדעלט ער ניט אין זיין ארטיקעל אין דער צייט־שריפט, די קאַראַנטין־אַנשטאַלטען פון פּאָרטוגעזישען האַפען ?

א ל י ס ע. יא, וויפיעל איך קען זיך עראינערען.

ק ו ר ט. און ער איז אין פּאָרטוגאַל קיינמאָל ניט געווען ?

א ל י ס ע. ניין.

ק ו ר ט. אָבער איך בין דאָרט געווען!

א ל י ס ע. וואָרום האָסטו אַלעס דערצעהלט. זיין זכרון איז שטארק. און ער געדענקט אַלעס.

ק ו ר ט. גלויבסט ניט אז יודיטה האָט איהם א סך ארויס־געהאָלפען!

א ל י ס ע. ניין, ס'איז אָבער דאָ גרענעצען — (הויבט זיך אויף) און דו ביזט זיי אריבער!

ק ו ר ט. ווען מיר זיך יעצט מוזען קריגען?

א ל י ס ע. דאָס ווענדעט זיך אין דיר! נור ריהר ניט אָן מיינע אינטערעסען!

ק ו ר ט. ווען זיי קרייצען מיינע מוז איך דאָס... דאָ קומט ער!

א ל י ס ע. יעצט וועט עס געשעהן!

ק ו ר ט. וואָס וועט געשעהן?

א ל י ס ע. מיר וועלען שוין באלד זעהן.

ק ו ר ט. וואָלט עס שוין איינמאָל ארויס אין דער עפענט־ליכקייט, אזא צושטאַנד מאַכט מיר נערוועז! איך האָב שוין מעהר קיין איינציגען פריינד דאָ אויפ'ן אינזעל.

א ל י ס ע. וואָרט נור, זעץ דיך דאָ אויף דער זייט — ער וועט געוויס נעהמען דעם שטוהל — און דאן וועל איך דיר קענען סאָפליערען.

ק א פ י ט א ן. (קומט פון הינטערגרונד אין פאראד יוניפאָרם, און אויף דער ברוסט דעם שווערד־אָרדען, און דעם קריסטוס־אָרדען) גוטען טאָג! — דאָ איז דער פערזאַמלונגס־פּלאַץ!

א ל י ס ע. דו ביזט מיעד — זעץ דיך.

(דער קאַפּיטאַן זעצט זיך אויף דער סאָפע ליגקס, און ניט אויפ'ן שטוהל וואו זי האָט איהם אָנגעוויזען).

א ל י ס ע. מאַך זיך בעקוועם.

ק א פ י ט א ן. דאָ איז אויך גוט. דו ביזט זעהר פריינדליך.

א ל י ס ע. (צו קורטין)) זיי פאָרזיכטיג! ער פערדעכטיגט אונז!

ק א פ י ט א ן. (ווארטשעגדיג) וואָס האָסטו געזאָגט ?

א ל י ס ע. (צו קורטין) ער האָט זיכער געטרונקען.

ק א פ י ט א ן. (גראָב) ניין, דאָס האָט ער ניט ! נו, ווי האָט איהר אייך דאָ אונטערהאַלטען ?

א ל י ס ע. און ווי האָסטו זיך אונטערהאַלטען ?

ק א פ י ט א ן. זעהסטו מיינע אָרדענס ?

א ל י ס ע. ניין.

ק א פ י ט א ן. איך גלויב דו ביזט אייפערזיכטיג — ווען נישט וואָלסטו מיך גראַטולירט.

א ל י ס ע. מיר האָבען די עהרע !

ק א פ י ט א ן. דו זעהסט מיר בעקומען דאָס, אנשטאט לאָרבער־קראַנצען, וואָס איהר שוישפּילערינס בעקומט.

א ל י ס ע. דו מיינסט די לאָרבער־קראַנצען, וועלכע הענגען אין הויז אויף דער וואַנד פון טורם ?

ק א פ י ט א ן. יאָ, וועלכע דו האָסט בעקומען פון דיין ברודער.

א ל י ס ע. זיי שטיל !

ק א פ י ט א ן. און פאר וועלכע איך האָב געמוזט קניהען פינף־און־צוואַנציג־יאָהר צייט ! און וואָס ס'האָט מיר גענומען פינף־און־צוואַנציג־יאָהר צייט פון זיי פּטור צו ווערען.

א ל י ס ע. דו האָסט געזעהן מיין ברודער ?

ק א פ י ט א ן. יאָ, (אַליסע אזוי ווי דערשראָקען. שווייגען) און דו קורט, דו האָסט גאָרנישט וואָס צו זאָגען ?

ק ו ר ט. איך וואַרט.

ק א פ י ט א ן. הער נור, איך גלויב אז דו האָסט שוין גע־הערט די גרויסע נייעס ?

ק ו ר ט. ניין.

ק א פ י ט א ן. ס'איז מיר ניט אנגענעהמען צו זיין דער וועלכער —

ק ו ר ט. אָך לאָמיר הערען וואָס ?

ק א פ י ט א ן. די סאָדע־פאַבריק האָט געקראַכט.

ק ו ר ט. דאָס איז העכסט אונאנגענעהם !... און ווי האלט עס מיט דיר.

ק א פּ י ט א ן. גאנץ גוט. איך האָב פערקויפט מיינע אקציען בעצייטענס.

ק ו ר ט. דאָס האָסטו גוט געטהאָן!

ק א פּ י ט א ן. אָבער ווי האלט עס מיט דיר?

ק ו ר ט. שלעכט!

ק א פּ י ט א ן. דאָס ביזטו זיך אליין שולדיג. דו האָסט גע־ וועז בעדארפט דיינע אקציען פערקויפען בעצייטענס, אָדער זיך פערשרייבען פאר נייע.

ק ו ר ט. דאן וואָלט איך דאָס אויך פערלאָרען.

ק א פּ י ט א ן. ניין. ווייל דאן וואָלט די געזעלשאפט זיך געוועזן געקענט האלטען.

ק ו ר ט. ניט די געזעלשאפט, נור די דירעקטאָרען, ווייל איך האָב געזעהן אז אין דעם פערשרייבען פאר נייע אקציען א זאמלונג פאר די דירעקטאָרען.

ק א פּ י ט א ן. קען יעצט דיזע בעטראכטונג דיר רעטען, דאָס איז די פראגע.

ק ו ר ט. ניין, איך מוז אלעס אויפגעבען.

ק א פּ י ט א ן. אלעס?

ק ו ר ט. אויך די וואוינונג און די מעבעל!

ק א פּ י ט א ן. אָבער דאָס איז שרעקליך!

ק ו ר ט. איך האָב שוין ערגערס דורכגעלעבט! (שווייגען).

ק א פּ י ט א ן. אזוי איז דאָס ווען אן אונערפארענער מענש וויל שפּעקולירען.

ק ו ר ט. איך בין ערשטוינט דיך הערען אזוי רעדען. ווייל דו ווייסט דאָך אז איך האָב זיך געמוזט פערשרייבען אין זייערע אקציען, ווען ניט וואָלטען זיי מיך דאָך אלע באָיקאָטירט!..... און יעצט רופסט דו עס גאָר שפּעקולירען.

ק א פּ י ט א ן. (אונגעריהרט) וואָס דענקסטו יעצט צו טהון?

ק ו ר ט. אלעס אויספערקויפען.

ק א פּ י ט א ן. דאָס איז די בעסטע זאך.

ק ו ר ט וואָס מיינסטו ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. איך מיין !.... דאָ (לאַנגזאַם) וועט נעמליך אויף פאַרקומען געוויסע ענדערונגען.

ק ו ר ט. דאָ אויפ'ן אינזעל ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. יא !... אַזוי צום ביישפּיעל..... וועט דיין וואוינונג איבערגעביטען ווערען פאַר אַן אַנדערע, פאַר אַן איינ־פאַכערע.....

ק ו ר ט. אַזוי

ק אַ פּ י ט אַ ן. יאָ, ס'איז בעשטימט געוואָרען איבערצו־שטעלען די קאַראַנטין אויף יענער זייט אינזעל, ביים סאַמע ברעג פון וואַסער.

ק ו ר ט. דאָס איז געווען מיין ערשטע אידעע !

ק אַ פּ י ט אַ ן. (טרוקען) דאָס ווייס איך ניט.... מיר איז דיינע אידעען אין דער זאַך ניט בעקאַנט..... איבעריגענס, דאָס נאַטירליכסטע וואָלט געווען, דו זאָלסט די מעבעל אַוועקשיקען, וואָלט דער סקאַנדאַל אריבער אונבעמערקט.

ק ו ר ט. וואָס ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. דער סקאַנדאַל ! (גלייכט זיך אוים זיצענדיג) ווייל ס'איז אַ סקאַנדאַל צו קומען אין אַ נייעם פּלאַץ, און זיך אריינלאָזען אין אַלערליי געשעפטען, וועלכע מוזען זיך ענדיגען מיט אונאַנגענעהמליכקייטען פאַר דער פאַמיליע — אַממייסטענס פאַר דער פאַמיליע !

ק ו ר ט. די גרעסטע אונאַנגענעהמליכקייט האָב איך דערפון.

ק אַ פּ י ט אַ ן. איך וויל דיר אויך זאָגען, מיין ליעבער קורט, ווען איך זאָל ניט געווען שטעהן, אויף דיין זייט אין דיזער אַנ־געלעגענהייט, וואָלסטו די שטעלע אויך פערלאָרען.

ק ו ר ט. אויף דאָס ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. דו פיהרסט ניט ריכטיג דיינע געשעפטען ! — מען האָט געגען דיין דינסט קלאַגען אריינגעבראַכט.

ק ו ר ט. בערעכטיגטע קלאַגען ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. יאָ, ווייל דו ביזט — ניט קוקענדיג אויף

דיינע אנדערע גוטע אייגענשאפטען — א נאכלעסיגער מענש!
— דו ביזט זעהר נאכלעסיג.

ק ו ר ט. ווי זאָנדערבאר!

ק אַפּ י ט א ן. יעדענפאַלס — די בעשטימטע ענדערונגען דאָ, וועלען אין גיכען געמאכט ווערען. דערפאר וואָלט איך דיר נעראטהען, דו זאָלסט מאכען דעם אויספערקויף וואָס שנעלער, אָדער זוכען דאָס צו פערקויפען פּריוואט.

ק ו ר ט. פּריוואט? וואו קען איך דאָ געפינען א קויפער?

ק אַ פּ י ט א ן. דו מיינסט דאָך ניט, אז איך וועל איבער־נעהמען דיינע מעבעל? דאָס וואָלט געווען א שעהנע געשיכטע — המ! (לאנגזאַם) בעזאָנדערס ווען מען דענקט.... וואָס ס'האָט פריהער.... אמאָל פּאסירט....

ק ו ר ט. וואָס איז דאָס געווען? — מיינסטו דאָס וואָס עס האָט ניט פּאסירט?

ק אַ פּ י ט א ן. אַליסע זיצט אזוי שטיל. וואָס איז דיר אַלטע מיידעל? ווי איך זעה פּיהלסטו זיך שלעכט געשטימט.

א ל י ס ע. איך זיץ און דענק...

ק אַ פּ י ט א ן. אָה קרייץ! דו דענקסט? אָבער דו מוזט שנעלער דענקען, קאָרעקט און שארף, אויב דו ווילסט וועל איך דיר העלפען!.... אזוי: דענק יעצט! איינס, צוויי, דריי, הא־הא־הא! דו קענסט ניט!.... איך וועל פּראָבירען, אָבער זאָג מיר נור וואו קען ערגיץ זיין יודיטה?

א ל י ס ע. זי איז ערגיץ.

ק אַ פּ י ט א ן. וואו איז אַללאַן?

א ל י ס ע. (שווייגט).

ק אַ פּ י ט א ן. וואו איז דער לייטענאנט?

א ל י ס ע. (שווייגט).

ק אַ פּ י ט א ן. הער נור, קורט, וואָס דענקסטו יעצט צו טהאָן מיט אַללאַן'ן?

ק ו ר ט. מיט אַללאַן?

ק אַ פּ י ט א ן. יא. דו ווייסט דאָך איהם אין דער ארטילע־ריע שוין מעהר ניט קענען האַלטען?

ק ו ר ט. מיר וועלען זעהן.

ק א פ י ט א ן. דו דארפסט פאר איהם זוכען, א בילינע אינ־פאנטעריע, אויבען אין נאָרלאנד פיליכט, אָדער ערגיץ אנדערש.

ק ו ר ט. אין נאָרלאנד ?

ק א פ י ט א ן. יאָ, אָבער פיליכט וואָלסטו איהם געלערענט עפעס פראַקטישעס ? איך אויף דיין פלאַץ וואָלט איהם פערזאָרגט א שטעלע אין א קאָנטאָר.... ווארום ניט (קורט שווייגט) אין די היינטיגע אויפגעקלערטע צייטען איז דאָס ניט אזוי שלעכט.... אליסע איז אזוי אויסערגעוועהנליך שטיל.... יאָ, מיינע קינדער, אזוי איז דאָס לעבען, מען הוידעט זיך, אָט איז מען שטאָלץ אין דער הויך, און באלד איז מען צוריק ארונטער — אזוי איז דאָס. (צו אליסען) דו האָסט עפּעס געזאָגט ? (אליסע טרייסעלט איהר קאָפּ אויף ניין) יאָ, מיר מעגען ערוואַרטען בעזוך די טעג — גאָר א גרויסען בעזוך !

א ל י ס ע. ווּעמען ?

ק א פ י ט א ן. זעהסטו דו ביזט שוין אינטערעסירט !... אָבער יעצט קענסטו דאָרט זיצען און טרעפען ווער. און וועהרענד דער צייט, וועל איך דיר געבען, דעם בריעף איבערצולעזען נאָך אמאָל. (ער דערלאַנגט איהר אן אָפענעם בריעף).

א ל י ס ע. מיין בריעף ? אויפגעעפענט ? פון דער פאָסט צוריק ?

ק א פ י ט א ן. (הויבט זיך אויף) יאָ, אלס דער הויפּט פון דער פאמיליע, און דיין וועכטער, וואך איך איבער די הייליגע אינ־טערעסען פון דער פאמיליע, און שנייד אָפּ מיט אן אייזערנע האנד יעדען פערזוך, צו צורייסען דאָס פאמיליען־באנד, דורך פאר־ברעכערישע קאָרעספּאָדענצען ! (אליסע דערשלאָגען) איך בין ניט טויט. אָבער ווער ניט בייז גראַדע יעצט ווען איך וויל אונז אלע אויפהויבען פון אן אונפארדינטער ערניעדערונג, וועניגסטענס אונפערדיענט פון מיין זייט !

א ל י ס ע. יודיטה ! יודיטה !

ק א פ י ט א ן. און אליפאָרנוס ? זאָל איך דאָס זיין ? פפוי ! (געהט דורכ'ן הינטער גרונד ארויס).

ק ו ר ט. ווער איז דער מענש ?

א ל י ם ע. פון וואנען זאל איך וויסען ?

ק ו ר ט. מיר זיינען געשלאגען !

א ל י ם ע. יא קיין צווייפעל !

ק ו ר ט. מיך האט ער אויסגענאגט. אבער אזוי געשיקט, אז איך קען איהם אפילו ניט פערקלאגען.

א ל י ם ע. אה דו ביזט דאך נאך איהם א בעל חוב, דו ביזט דאך איהם שולדיג דאנקבארקייט.

ק ו ר ט. ווייס ער וואס ער טהוט ?

א ל י ם ע. ניין, דאס גלויב איך ניט. ער פאלגט זיין נאטור, און זיינע אינסטינקטען. און יעצט ווי עס שיינט, האט ער דא געפונען אונטערשטיצונג, וואו גליק און אונגליק וועט אויסגעטהיילט ווערען.

ק ו ר ט. איך גלויב אז דאס מוז זיין דער פאלקאווניק, וועלכער וועט דא מאכען בעזוך.

א ל י ם ע. וואהרשיינליך. און דערפאר מוז אללאן אוועק פון דאנען !

ק ו ר ט. דו האלסט עס פאר ריכטיג ?

א ל י ם ע. יא !

ק ו ר ט. דאן שיידען זיך אויף אונזערע וועגען.

א ל י ם ע. (פארטיג צו געהן) ניט אויף לאנג ! — מיר וועלען זיך נאך ווידער טרעפען.

ק ו ר ט. וואהרשיינליך ! —

א ל י ם ע. און ווייסטו וואו ?

ק ו ר ט. אויף דעם זעלבען ארט.

א ל י ם ע. דו שטעלסט זיך עס פאר ?

ק ו ר ט. דאס איז ניט שווער. ער וועט איבערנעהמען די וואוינונג, און קויפען דאס מעבעל.

א ל י ם ע. דאס גלויב איך אויך, אבער פערלאז מיך ניט.

ק ו ר ט. ניט צוליעב אזא קליינע זאך.

א ל י ם ע. א גוטען טאג ! (געהט)

ק ו ר ט. א גוטען טאג !

(פארהאנג)

דריטער אַקט

די זעלבע דעקאָראַציאָן. אין דרויסען איז פערוואָלקענט, און עס רעגענט. אַליסע און קורט קומען פון הינטער גרונד אריין, זיי טראָגען רעגען־מאַנטלען און שירמס.

א ל י ס ע. ענדליך זעה איך דיך וויעדער דאָ ביי מיר. אָבער איך קען ניט זיין אזוי גרויזאם און דיר הייסען זיין וויל־קאָמען אין דיין אייגען הויז —

ק ו ר ט. אָה, ווארום ניט ? דאָס איז ניט געווען, דאָס ער־שטע מאָל, וואָס איך האָב אויספערקויפט מיין הויז־ווירטשאַפט... דאָס איז שוין דאָס דריטע מאָל.... אָדער נאָך מעהר.... איך בין שוין צוגעוואָהנט דערצו.

א ל י ס ע. האָט ער דיך אהער גערופען ?

ק ו ר ט. איך בין אהער פאָרמאַלנע גערופען געוואָרען, אָבער אוים וועלכען גרונד פערשטעה איך ניט.

א ל י ס ע. ער איז דאָך ניט דיין אָבער העׂרר ?

ק ו ר ט. ניין, אָבער ער האָט זיך דאָ געקרוינט אויפ׳ן אינ־זעל אלם דער קעניג. און ווען איינער איז געגען איהם, דארף ער מעהר ניט ווי דערמאָהנען דעם פּאָלקאָווניקס נאָמען, און אַלעס בייגט זיך פאר איהם !.... זאָג מיר, איז דאָס היינט. ווען דער פּאָלקאָווניק קומט ?

א ל י ס ע. מען ערוואַרטעט איהם — אָבער אויף זיכער וויים מען ניט — זעץ דיך —

ק ו ר ט. (זעצט זיך) דאָ איז קיין זאַך ניט איבערגעענדערט געוואָרען, אַלעס איז ווי ס׳איז געווען.

א ל י ס ע. דענק ניט דערפון — רייס ניט אויף די אלטע וואונדען.

ק ו ר ט. וואונדען ? מיר קומט עס נור פאָר זאָנדערבאר ! זאָנדערבאר ווי דיזער מענש אין גאַנצען, ווייסט, נאָך אין דער יוגענד, פלעג איך פון איהם פליהען..... אָבער ס׳האָט ניט גע־האָלפען, ער פלעגט אימער צו זיין אונטער מיר, מיך שמייכלען,

מיר אָנגבאָטען זיין דיענסט, און אַזוי האָט ער מיך געבונדען צו זיך... איך פלעג אימער צו וועלען פון איהם פליהען, אָבער ס'האָט ניט געהאָלפען — און יעצט בין איך זיין שקלאַף!

א ל י ס ע. אָבער זאָג מיר ווארום איז דאָס ? ער איז דיר שולדיג א חוב, און הייסען, הייסט דאָס, אז דו ביזט איהם גאָר שולדיג.

ק ו ר ט. נאָך דעם ווי איך בין רואינירט געוואָרען, האָט ער זיך אָנגעבאָטען, אז ער זאָל און וויל העלפען אללאַן'ען אין זיין עקזאמען —

א ל י ס ע. פאַר וועלכען דו וועסט דאַרפען מהייער בעצאָה־לען. ביזטו נאָך א קאַנדידאַט צום רייכסטאַג ?

ק ו ר ט. יאָ. ווי ווייט איך קען זעהן, איז נאָך דערווייל קיין הינדערניסען ניטאָ (שווייגען).

א ל י ס ע. וועט אללאַן טאַקע היינט אָבפאָהרען ?

ק ו ר ט. יאָ, ווען איך וועל דאָס ניט קענען הינדערען.

א ל י ס ע. דאָס איז געווען א קורצע פרייד.

ק ו ר ט. קורץ ווי יעדער זאַך, אויסער דאָס לעבען זעלבסט, וואָס איז אזוי שרעקליך לאַנגווייליג.

א ל י ס ע. יאָ, דאָס לעבען איז שרעקליך לאַנג !.... וואָלסטו ניט געוואָלט ארייננגעהן אין נעבען צימער, און דאָרט וואַרטען? ווען די אומגעבונג דאָ, פאַרשאַפט דיר ניט קיין יסורים, פאַרשאַפט זי אָבער מיר.

ק ו ר ט. ווען דו ווינשט אזוי —

א ל י ס ע. איך שעהם זיך, איך שעהם זיך אזוי, אז מיר ווילט זיך שטאַרבען. — אָבער איך קען דאָס ניט ענדערען.

ק ו ר ט. דאַן לאָמיר דאָ ארייננגעהן, ווי דו פערלאַנגסט.

א ל י ס ע. ס'קומט דאָ אהער, זאָ ווי זאָ אימיצער. (זיי געהן ביידע אָב נאָך לינקס).

(דער קאַפּיטאַן און אַללאַן קומען דורכ'ן הינטער־גרונד אריין. ביידע אין יוניפאָרם און טראָגען מאַנטלען)

ק א פּ י ט א ן. זעץ דיך, מיין יונג, איך האָב מיט דיר צו רעדען.

א ל ל א ן. (זעצט זיך אויף אַ שטוהל לינקס)

ק אַ פּ י ט אַ ן. עס רעגענט היינט, ווייטער וואָלט איך דאָ געקענט זיצען און ארויסקוקען אויפ׳ן ים. (שווייגען) נו, ווילסטו אָברייזען, ניין?

א ל ל א ן. איך פערלאָז ניט גערן מיין פאָטער.

ק אַ פּ י ט אַ ן. יא דיין פאָטער, ער איז א זעהר אונגליק־ליכער מענש. (שווייגען) און זעלטען ווען עלטערען פערשטעהן, וואָס פאר זייערע קינדער וואָלט גוט געווען. דאָס הייסט — ס׳איז אויך דאָ אויסנאַהמען! הם!... הער אללאַן, שטעהסטו אין פערבינדונג מיט דיין מוטער?

א ל ל א ן. יאָ זי שרייבט מיר פון צייט צו צייט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. ווייסטו אז דיין מוטער האָט דאָס רעכט אויף דיר אויפצופּאַסען?

א ל ל א ן. יאָ.

ק אַ פּ י ט אַ ן. הער נור, און ווייסטו אויך אַז דיין מוטער האָט מיר איבערגעבען דאָס רעכט, צו האַנדלען און צו בעשליסען וועגען דיר?

א ל ל א ן. דאָס האָב איך ניט געוואוסט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. נו, ווייסטו יעצט. און דערפאַר איז די דיסקוסיאָן איבער דיין קאריערע אָבגעשלאָסען!... און דו געהסט קיין נאָרדלאַנד.

א ל ל א ן. איך האָב דאָך קיין געלד ניט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. דאָס האָב איך שוין בעזאָרגט.

א ל ל א ן. אויב אזוי ליעבער אָנקעל, איז אלעס וואָס איך קען טהאָן, איז אייך צו דאנקען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. דו ביזט דאנקבאַר, דו? — ניט אלע זיינען דאָס. הם!... (ערהויבט זיין שטימע) דעם פּאָלקאָווניק, — קענסטו?

א ל א ן. (פערלעגען) ניין, איך קען איהם ניט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. דער פּאָלקאָווניק (לאַנגזאַם) איז מיין בעס־טער פריינד (שוין עטוואָס שנעלער) ווי — דו — פיליכט — ווייסט! דער פּאָלקאָווניק האָט זיך געוואָלט אינטערעסירען מיט

מיין פאַמיליע און אויך מיט מיין פרוים פאַמיליע און האָט דערפאַר געזעהן צו שאַפען דאָס געלד פאַר דער רייזע, און האָט אויך גע־זעהן אז דו זאָלסט קענען ענדיגען דיין קורס, און יעצט ווייסטו די פּפליכטען וואָס דו און דיין פאָטער זיינען שולדיג דעם פּאָל־קאָווניק ? האָב איך גענוג דייטליך גערעדט ? (אַללאַן שאָקעלט מיט׳ן קאָפּ) יעצט געה און פּאַק זיך איין דיינע זאכען. דאָס געלד וועסטו קריגען ביים אַפּרייזען. און, אדיע מיין ליעבער יונג ! (רייכט איהם איין פינגער) זיי געזונד ! (ער הויבט זיך אויף און געהט אָב נאָך רעכטס)

(אַללאַן שטעהט שטיל און בעקוקט טרויעריג דאָס צימער)

י ו ד י ט ה. (קומט אריין פון הינטער־גרונד. זי טראָגט אַ קאַפּוזע־רעגענמאַנטעל און אַ שירים. ווייטער איז זי שעהן געקליידעט, אין אַ לאַנגע קלייד, און די האָר אַרויפגענומען) ביזטו דאָס אַללאַן?

א ל ל א ן. (דרעהט זיך אום און בעטראַכט זי גענוי) איז דאָס יודיטה ?

י ו ד י ט ה. דו דערקענסט מיך ניט מעהר ? וואו ביזטו געוועזן די גאַנצע צייט?.... וואָס קוקסטו אזוי אויף מיר? אויף מיין לאַנגע קלייד..... דו האָסט נאָך עס פריהער ניט געזעהן ?....

א ל ל א. ניין.

י ו ד י ט ה. זעה איך אוים ווי אַ פערהייראטע פרוי ?

(אַללאַן דרעהט זיך אוועק פון איהר)

י ו ד י ט ה. (ערנסט) וואָס טהוסטו דאָ ?

א ל ל א ן. איך בין געקומען זיך געזעגענען.

י ו ד י ט ה. וואָס ! — דו פאָהרסט אוועק פון דאנען ?

א ל ל א ן. יאָ, קיין נאָרלאַנד.

י ו ד י ט ה. (דערשלאָגען) קיין נאָרלאַנד ? — ווען פאָהרסטו אָב ?

א ל ל א ן. היינט.

י ו ד י ט ה. וועמענס ארבייט איז דאָס ?

א ל ל א ן. דיין פאָטערס.

י ו ד י ט ה. איך האָב דאָס אָבער באַלד פערשטאַנען. (געהט הין און צוריק און קלאַפּט מיט איהרע פּיס) איך וואָלט גע־וואונשען אז דו זאָלסט נאָך היינט ניט פאָהרען.

א ל ל א ן. אום זיך דאָ צו טרעפען מיט דעם פאָלקאָווניק ?

י ו ד י ט ה. וואָס ווייסטו פון דעם פאָלקאָווניק ? — איז שוין דיין אָבפאָהרען בעשטימט ?

א ל ל א ן. ס'קען שוין אנדערש ניט זיין. און איך אליין וויל עס אויך. (שווייגען).

י ו ד י ט ה. וואָרום ווילסט עס גראָדע יעצט ?

א ל ל א ן. איך וויל אוועק פון דאַנען, איך וויל ארויס אין דער וועלט !

י ו ד י ט ה. ס'איז צו ענג דאָ ! יאָ, איך פערשטעה דיך, אללאן, דאָ איז אונערטרעגליך !...... מען ספּעקולירט דאָ מיט סאָדע און מיט מענשען ! (שווייגען)

י ו ד י ט ה. (מיט אויפריכטיגע געפיהלען) אללאן, ווי דו ווייסט, האָב איך די גליקליכע נאַטור, ניט צו קענען ליידען — אָבער יעצט פאַנג איך דאָס אָן צו קענען.

א ל ל א ן. דו ?

י ו ד י ט ה. יאָ, יעצט פאַנג איך דאָס אָן ! (זי דריקט איהרע הענד צו דער ברוסט) אָה, ווי איך לייד ! אָה !....

א ל ל א ן. וואָס איז ?

י ו ד י ט ה. איך וויים ניט — איך ווער דערשטיקט ! איך גלויב איך וועל שטאַרבען !

א ל ל א ן. יודיטה !

י ו ד י ט. (שרייט) אָה !... פיהלט מען דען אזוי ! פיהלט מען אזוי — אָרימע יונגען.

א ל ל א ן. איך וואָלט יעצט בעדאַרפט לאַכען, ווען איך זאָל זיין אזוי גרויזאַם ווי דו.

י ו ד י ט ה. איך בין ניט גרויזאַם. איך האָב בעסער ניט פערשטאַנען...... פאָהר ניט אוועק !

א ל ל א ן. איך מוז !

י ו ד י ט ה. דאן פאהר, אבער לאז מיר איבער אן אנ־דענקונג.

א ל ל א ן. וואס האב איך דיר איבערצולאזען ?

י ו ד י ט ה. (מיט א טיעפען שמערץ) דו.... ניין, איך וועל דאס ניט אריבערטראגען ! (שרייט און דריקט זיך מיט די הענד פאר דער ברוסט) איך לייד, איך לייד !.. וואס האסטו מיט מיר געמאכט? איך וויל מעהר ניט לעבען ! אללאן, געה ניט, ניט אליין ! מיר וועלען געהן ביידע צוזאמען — מיר וועלען נעהמען דאס קליינע שיפעל, דאס ווייסע, קליינע, און מיר וועלען ארויסזעגלען ווייט מיט הויכע מאסטען — דער ווינט וועט גוט זיין — און מיר וועלען זעגלען גאנץ ווייט — ווייט אוועק דארט וואו ס'איז ניטא קיין קלעב־קרויט און קיין זשעל־פיש ! — וואס זאגסטו ? רייד ! אבער מיר האבען געוועזן בעדארפט נעכטען וואשען די זעגלען — זיי מוזען זיין גאנץ ווייס — ווייל איך וויל אין דיזען אויגענ־בליק זעהן עטוואס ווייסעס — און דאן מוזטו מיך נעהמען אין דיינע ארימס, און מיט מיר ארומשווימען, ביז דו וועסט מיעד ווערען — און דאן וועלען מיר זינקען — (ווענדעט זיך אום) דאס וואלט אויסגעזעהן עהרענהאפט, פיעל בעסער ווי ארומצוגעהן טרויעריג און אינטריגירען מיט בריעף, וועלכע דער פאפא עפענט און לאכט דאן פון אונז — אללאן (זי נעהמט איהם פאר די ארימס און טרעסעלט מיט איהם) הערסטו ?

א ל ל א ן. (וועלכער האט זי די גאנצע צייט בעטראכט מיט גלאנצענדע אויגען) יודיטה ! יודיטה ! וואָרום ביזטו פריהער אזוי ניט געוועזן ?

י ו ד י ט ה. איך האב עס ניט געוואוסט. ווי אזוי האב איך געקענט זאגען דאס וואס איך האב ניט געוואוסט ?

א ל ל א ן. און יעצט מוז איך אוועק פון דיר !.... אבער, דאס איז דאך דאס בעסטע, און דאס איינציגע !.... איך קען דאך ניט קאנקורירען מיט אזא מאן.... ווי....

י ו ד י ט ה. רעד ניט פון פאלקאווניק !

א ל ל א ן. איז דאס דען ניט אמת ?

יודיטה. ס'איז יאָ אמת — אָבער ס'קען נאָך אויך ווערען ניט אמת?

אללאַן. קען דאָס פּילייכט אויך ווערען אין גאַנצען ניט אמת?

יודיטה. יאָ, אין א שעה צייט.

אללאַן. און דו וועסט האַלטען וואָרט? איך קען וואַרטען, איך קען דולדען, איך קען ארבייטען!.... יודיטה!

יודיטה. גערה נאָך ניט! ווי לאַנג וועל איך דאַרפען וואַרטען?

אללאַן. א יאָהר.

יודיטה. (יובילענד) איין יאָהר? איך וועל וואַרטען טויזענד יאָהר, און ועסטו דאַן ניט קומען, וועל איך דאָס הימעל־געוועלב ריקווערטס דרעהען, אזוי אז די זון וועט אויפגעהן אין מערב זייט!... שטיל, אימיצער קומט! — אַללאַן מיר מוזען זיך שיידען.... שטיל נעהם מיך אין דיינע ארעמס (זיי אומארעמען זיך) אָבער יעצט טאָרסטו מיר נאָך קיין קוש ניט געבען. (דרעהט אַוועק איהר קאָפּ) — אַזוי — א יעצט גערה! — איצט גערה!

אללאַן. (געהט אין הינטער־גרונד, און הענגט אויף זיך אָן דעם מאַנטעל. דאַן פליהען זיי איינער אין דעם צווייטענס ארימס אַזוי אַז יודיטה ווערט פערשוואונדען אונטער'ן מאַנטעל און קושען זיך. דאַן רייסען זיי זיך אָפּ איינס פון צווייטען, און אַללאַן געהט שנעל אָפּ. יודיטה וואַרפט זיך מיט'ן געזיכט אויף דער סאָפע און שלוכצעט, אַללאַן קומט ווידער צוריק און פאַלט נעבען סאָפע אויף די קניה) ניין, איך קען ניט געהן! איך קען יעצט פון דיר ניט אַוועק — ניט יעצט!

יודיטה. (הויבט זיך אויף) ווען דו זאָלסט נור קענען זעהן ווי שעהן דו ביזט, ווען דו זאָלסט זיך נור יעצט קענען אָנקוקען!

אללאַן. אָה, ניין, א מאַן קען ניט זיין שעהן! אָבער דו יודיטה, דו — אז דו — איך האָב פריהער בעמערקט ווען דו ביזט גוט געווען, ביזטו גאָר געווען אַן אַנדערע, און די אַנדערע איז מיינע!..... אָבער ווען דו זאָלסט יעצט ניט וועלען ווערען מיין אויפריכטיגער חבר, וועל איך שטאַרבען.

יודיטה. מיר דאכט זיך אז איך שטארב שוין... אך, ווען איך זאָל יעצט קענען שטארבען, גראדע יעצט ווען איך בין אזוי גליקליך —

אללאן. אימיצער קומט!

יודיטה. זאָלען זיי קומען! איך שרעק זיך אצינד פאר קיינעם ניט אין דער גאנצער וועלט! איך ווינש זיך נור דו זאָלסט מיך מיטנעהמען מיט זיך אונטער דיין מאַנטעל. (זי בעהאַלט זיך שפּיעלענדיג אונטער זיין מאַנטעל) און מיטפליהען מיט דיר צוזאמען קיין נאָררלאנד. אָבער וואָס קענען מיר דאָרט טאָהן אין נאָררלאנד? מיר וועלען ווערען פעלד־יעגער, אזעלכע וואָס טראָגען פעדערן אין זייערע הוטען... דאָס וואָלט דיר זעהר שעהן געפּאסט—(זי שפּיעלט זיך מיט זיינע האָר.)

אללאן. (קושט די שפּיצען פון איהרע פינגער, נאָכהער קושט ער איהרע שיך).

יודיטה. וואָס טהוסטו? דיינע ליפּען וועלען שוואַרץ ווערען. (הויבט זיך העפטיג אויף) אָבער ווען דו געהסט, וועל איך דיר מעהר ניט קענען קושען, קום איך וועל מיטגעהן מיט דיר.

אללאן. ניין, מען קען מיך נאָך דערפאר ארעסטירען.

יודיטה. דאן וועל איך מיטגעהן מיט דיר.

אללאן. זיי וועלען דיך ניט לאָזען .... יעצט מוזען מיר זיך שיידען.

יודיטה. איך וועל נאָכשווימען נאָך דער שיף. און דאן וועסטו ארונטערשפּרינגען אין וואסער און מיך רעטען. דאָס וועט שטעהן אין די צייטונגען, און דאן וועלען מיר זיך פערלאָזען!... זאָלען מיר דאָס אזוי מאכען?

אללאן. דיר ליגט נאָך אין זינען זיך צו חכמ'ענען?

יודיטה. וויינען וועט נאָך אויך זיין צייט אַן אנדערש מאָל — נו, יעצט זאָג: זיי געזונד! (זיי פאַלען איינער אין דעם צוויטענס ארימס, דאן ציהט זיך אַללאַן צוריק דורך די הינטער־גרונד טיהר, וועלכע בלייבט שטעהן אָפען. יודיטה געהט נאָך הינטער איהם, זיי אומאַרעמען זיך נאָך אמאָל אין דרויסען אונטערן רעגען).

אללאן. דו ווערסט פעררעגענט יודיטה.

יודיטה. דאָס קימערט מיך גאַנץ ווייניג! (זיי רייסען זיך אָב איינער פון צווייטען. אַללאַן געהט. יודיטה בלייבט נאָך שטעהן אין רעגען, און פּאַקעט מיט איהר טאַשען טיכעל, דאַן לויפט זי אריין, און ווארפט זיך אויף דער סאָפע, פערבאָרגענדיג דאָס געזיכט אין איהרע הענד).

אליסע. (קומט אריין און געהט צו יודיטה׳ן) וואָס איז דיר? דו ביזט קראַנק? שטעה אויף און לאָמיר דיך אָנקוקען.

יודיטה. (הויבט זיך אויף).

אליסע. (בעטראַכט זי גענוי) דו ביזט ניט קראַנק!... און איך וויל דיך ניט טרייסטען (געהט אָב דורך רעכטס).

(דער לייטענאַנט קומט אריין דורכ׳ן הינטער־גרונד)

יודיטה. (שטעהט אויף און טהוט אָן איהר קאַפּוזע־מאַנטעל) וואָלט איהר ניט געוואָלט זיין אזוי גוט, הער לייטענאַנט, און מיר בעגלייטען אין טעלעגראַפען סטאַנציאָן.

דער לייטענאנט. מיט׳ן גרעסטען פערגעניגען... אָבער איך גלויב ניט צו עס איז פּאַסענד —

יודיטה. ס׳מאַכט ניט! זייט אזוי גוט, און געהט פאראויס!

(זיי געהן ביידע אָב דורכ׳ן הינטער־גרונד)

(דער קאַפּיטאַן און אַליסע קומען אַריין פון רעכטס, דער קאַפּיטאַן אין דיענסט־יוניפאָרם)

קאפיטאן. (זעצט זיך אין זיין שטוהל) רוף איהם אריין!

אליסע. (געהט נאָך לינקס, און עפענט די טיהר, דאן זעצט זי זיך אויף דער סאָפע).

קורט. (פון לינקס) דו ווילסט מיט מיר רעדען?

קאפיטאן. (פריינדליך. אָבער בלאָזט אַביסעל פון זיך) יאָ, איך האָב מיט דיר צו רעדען אפּאָר וויכטיגע ווערטער — זעץ דיך!

קורט. (זעצט זיך אויפ׳ן שטוהל לינקס) איך בין געגרייט צו הערען!

קאפיטאן. איז גוט! — ווי דו ווייסט איז די קאראנטין

סיסטעם ביי אונז פערנאכלעסיגט געוואָרען באלד א גאנצען יאָהר־הונדערט.... הם!

אליסע. (צו קורטין) דער רייכסטאג קאנדידאט רעדט!

קאפיטאן. אָבער אין דער יעצטיגער צייט ווען אלעס האלט זיך אזוי אין ענטוויקלען.... האָט די רעגיערונג בעשלאָסען צו מאכע געוויסע ענדערונגען — און צוליעב דעם האָבען שוין די געזונדהייטס־דירעקטאָרען ערוועהלט אינספעקטאָרען — הם...

אליסע. (צו קורטין) ער דיקטירט!

קאפיטאן. און דו מוזט עס וויסען. וואָס פריהער איז אלץ בעסער, אז איך בין ערוועהלט געוואָרען אלס א קאראנטין־אינספעקטאָר...

קורט. איך גראטוליר דיך.

קאפיטאן. נאטירליך, דורך אונזער פערוואנדשאפט, וועט אונזער פערזענליכע פערהעלטנים בלייבען אונפערענדערט. יא, איך האָב דיר אויך עפּעס אַנדערש מיטצוטהיילען — אויף מיין פערלאנג איז דיין זוהן אליין איבערגענומען געוואָרען אין א אינפאנטעריע־רעגימענט קיין נאָרלאנד.

קורט. אָבער איך וויל דאָס ניט!

קאפיטאן. דיין ווילען איז אונטערוואָרפען, אונטער דער מוטערס וואונש.... און ווייל די מוטער האָט מיר געגעבען די פולע מאכט צו פאסען יעדען בעשלוס וועגען איהם, האָב איך דאָס בעשלאָסען.

קורט. איך בעוואונדער דיך!

קאפיטאן. איז דאָס אלעס וואָס דו האָסט צו זאָגען אין דיזען מאָמענט, ווען דו דארפסט זיך שיידען מיט דיין זוהן? האָסטו קיין אַנדערע, איך מיין, ריין מענשליכע געפיהלען?

קורט. דו מיינסט אז איך דארף ליידען?

קאפיטאן. יאָ.

קורט. ס'וואָלט דיך געפרעהט, ווען דו זעהסט מיך ליידען, דו ווינשט זיך צו זעהן מיר ליידען.

קאפיטאן. קענסטו ליידען, דו?.... איך בין אמאָל געפאלען אויפ'ן באָדען און קראנק געוואָרען — דו ביזט דערביי

געוועז — און איך קען זיך נאָך יעצט ערא‏ינערען — ווי דיין געזיכט האָט דאַן אויסגעדריקט אונפערשטעלטע פרייד.

א ל י ס ע. דאָס איז ניט אמת! קורט איז דאַן נעבען דיר געזעסען די גאנצע נאכט, און האָט דיך געטרייסט, ווען דיין געוויסען האָט פאר דיר געמאָלען שווארצע בילדער. אָבער באַלד ווי דו ביזט נור געזונד געוואָרען האָסטו זאָגאר פערגעסען איהם צו דאנקען.

ק א פּ י ט א ן. (מאַכט זיך ווי ער הערט ניט וואָס זי זאָגט) אלזאָ אללאַן ווערט אוועק פון דאַנען.

ק ו ר ט. און ווער ווערט פאר איהם צאָהלען?

ק א פּ י ט א ן. דאָס האָב איך שוין פערזאָרגט. דאָס הייסט מיר, א געזעלשאפט, וועלכע אינטערעסירען זיך מיט דעם יונגען מאַנס צוקונפט.

ק ו ר ט. א געזעלשאפט?

ק א פּ י ט א ן. יא. און אום דו זאָלסט זיין זיכער אז אלעס איז אין בעסטער אָרדנונג קענסטו דורכקוקען דאָס צעטעל, און זיך אליין איבערצייגען. (דערלאַנגט איהם א פּאַפּיער)

ק ו ר ט. א צעטעל? (לעזט דאָס צעטעל) דאָס איז דאָך געבעטעלט!

ק א פּ י ט א ן. רוף דאָס ווי דו ווילסט!

ק ו ר ט. ביזט ארומגעגאנגען בעטלען פאר מיין זוהן?

ק א פּ י ט א ן. ביזטו יעצט ווידער אונדאַנקבאַר! — אַן אונדאנקבארער מענש, איז די שווערסטע לאַסט וואָס די ערד טראָגט!

ק ו ר ט. יעצט בין איך טויט בירגערליך!.... און צו מיין קאנדידאטור איז אויך אַן ענדע!

ק א פּ י ט א ן. וועלכע קאנדידאטור?

ק ו ר ט. פאר די רייכסטאגס-וואהל!

ק א פּ י ט א ן. מיר ווילט זיך גאר ניט גלויבען, צו דו האָסט אפילו געדאכט וועגען דעם! און נאָך ווען דו האָסט זיכער געמוזט וויסען אז איך אלס עלטערער איינוואָהנער, וועל געווים ארויס־

שטעלען מיין פערזאָן. און דאָס ווי עס ווייזט אויס האָסטו גאָר ניט אין זינען געהאַט.

ק ו ר ט. נו, דאַן איז דאָס אויך געענדיגט!

ק אַ פּ י ט אַ ן. אָבער דאָס דאַרף דיך ניט פּערדריפּען.

ק ו ר ט. יעצט האָסטו שוין אַלעס צוגענומען! ווילסטו נאָך מעהר?

ק אַ פּ י ט אַ ן. האָסטו נאָך עפּעס מעהר? און האָסטו עפּעס מיר פּאָרצואוואַרפען? דענק זיך נור איבער גוט,צו דו האָסט מיר עפּעס פּאָרצואוואַרפען. (שווייגען)

ק ו ר ט. שטרענג גענומען ניט! אַלעס איז צוגעגאַנגען אמת'דיג און געזעצליך, ווי צווישען צוויי עהרליכע מיטבירגער אין טעגליכען לעבען!....

ק אַ פּ י ט אַ ן. דו זאָגסט עס מיט אזא אונטערוואָרפענ־הייט, וועלכע איך וואָלט געקענט אָנרופען ציניש. אָבער דיין נאַנצע נאַטור, מיין ליעבער קורט איז ציניש, און ס'איז דאָ מאָ־מענטען ווען איך מוז זיך איבער דיר טהיילען מיט אַליס'עס גע־דאַנק — אז דו ביזט אַ היפּאָקריט — און אַ היפּאָקריט, ערשטע קלאַס!

ק ו ר ט. (רוהיג) איז דאָס אַליס'עס מיינונג?

אַ ל י ס ע. (צו קורט'ן) אַמאָל האָב איך געהאַט אזאַ מיינונג אָבער ניט איצט. ווייל דאָס דורכמאַכען וואָס דו האָסט געהאַט דורכצומאַכען, דאַרף מען ווירקליך זיין אַ העלד.

ק אַ פּ י ט אַ ן. יעצט גלויב איך קענען מיר שוין שליסען די דיסקוסיאָן. געה קורט, און געזעגען זיך מיט אַללאַן'ן — ווייל ער רייזט אָפּ מיט'ן נעקסטען דאַמפּפער.

ק ו ר ט. (הויבט זיך אויף) שוין? נון, איך האָב שוין ערגערס דורכגעמאַכט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. דו זאָגסט עס אזוי אָפּט, אז מיר ווילט זיך פרעגען, וואָס האָסטו אזוינס דורכגעמאַכט אין אַמעריקאַ?

ק ו ר ט. וואָס איך האָב דורכגעמאַכט? אומגליקען! און יעדער מענש האָט דאָס אונבעשטרייטבאַרע רעכט געטראָפען צו ווערען פון אומגליק.

ק א פ י ט א ן. (שאַרף) ס'איז פאַראַן זעלבסט־פאַרשולדיגטע אומגליקען! איז דיינע פון די געווען?

ק ו ר ט. דאָס איז אַ געוויסענס־פראַגע!

ק א פ י ט א ן. (קורץ) האָסטו אַ געוויסען, דו?

ק ו ר ט. ס'איז דאָ וועלף, און ס'איז דאָ שעפּסען. ס'איז ניט קיין מענשליכע עהרע צו זיין אַ שעפּס, אָבער איך וועל דאָס בעסער זיין ווי צו זיין אַ וואָלף.

ק א פ י ט א ן. אנערקענסטו נאָך אַלץ ניט די אַלטע וואַהר־הייט, אַז יעדער מענש איז דער שמיעד פון זיין אייגענעם שיקזאַל?

ק ו ר ט. איז דאָס אַ וואַרהייט?

ק א פ י ט א ן. און ווייסטו ניט, אַז אַ מאַנס אייגענע קראַפט....

ק ו ר ט. יאָ, איך קען זי, זינט יענער נאַכט ווען דיין אייגענע קראַפט האָט דיך פערלאָזען, און דו ביזט געפאַלען אויפ'ן באָדען.

ק א פ י ט א ן. (ערהויבט זיין שטימע) יאָ גיב אַ קוק אויף מיר — איך האָב פופציג יאָהר געקעמפּפט געגען אַ וועלט — אָבער אַם ענדע האָב איך דאָס שפּיעל געוואונען, דורך געדולד, טרייקייט, ענערגי און גערעכטיגקייט!

ק ו ר ט. דאָס דאַרפסטו לאָזען פאַר אנדערע צו זאָגען.

ק א פ י ט א ן. די אנדערע טהוען דאָס קיינמאָל ניט, ווייל זיי זיינען אייפערזיכטיג! אונטערדעסען — מיר ערוואַרטען בעזוך. מיין טאָכטער יודיטה וועט זיך היינט טרעפען מיט איהר צוקינפטיגען.... וואו איז יודיטה?

א ל י ס ע. זי איז אין דרויסען.

ק א פ י ט א ן. אין אזא רעגען? שיק איהר רופען!

ק ו ר ט. קען איך שוין פילייכט געהן?

ק א פ י ט א ן. ניין, וואַרט!.... איז יודיטה אָנגעטאָהן? — אנשטענדיג?

א ל י ס ע. יאָ האָסטו אַ בעשטימט וואָרט פון'ם פּאָלקאָוו־ניק אַז ער קומט?

ק א פ י ט א ן. (הויבט זיך אויף) יאָ, דאָס הייסט, ער וויל אונז איבערראַשען.... איך ערוואַרטע יעדען אויגענבליק א טעלע־גראַמע פון איהם, (געהט נאָך רעכטס) איך וועל באַלד דאָ זיין צוריק. (אָב)

א ל י ס ע. יעצט זעהסטו איהם אין גאַנצען ווי ער איז. איז דאָס א מענש ?

ק ו ר ט. ווען דו האָסט מיך דאָס ערשטע מאָל געפרעגט, האָב איך געזאָגט : ניין ! יעצט אָבער גלויב איך אז ער איז איינער פון די ערגסטע מענשען וואָס די ערד טראָגט.... פיליכט זיינען מיר אויך איינע פון זיי.

א ל י ס ע. ער האָט דיך און דיין פאַמיליע לעבעדי־גערהייד אויפגעפרעסען, און יעצט פערטיידיגסטו איהם נאָך ?

ק ו ר ט. איך האָב שוין ערגערס דורכגעלעבט... און דיזער מענשען־פרעסער האָט מיין זעעלע געלאָזען אונבעריהרט — זי האָט ער ניט געקענט פערשלינגען !

א ל י ס ע. וואָס האָסטו פאַר א „ערגערס“ דורכגעמאַכט ?

ק ו ר ט. דו פרעגסט עס ?

א ל י ס ע. דו ווילסט זיין אונהעפליך ?

ק ו ר ט. ניין, איך וויל דאָס ניט — און דערפאַר — פרעג מיך דאָס ניט נאָך אמאָל !

ק א פ י ט א ן. (פון רעכטס) די טעלעגראַמע איז שוין דאָרט געלעגען. — זיי אַזוי גוט אַליסע און לעז זי איבער פאַר מיר, איך זעה ניט ! (זעצט זיך שטאָלץ אויף זיין שטוהל) לעז ! — קורט, דו דאַרפסט ניט געהן, דו קענסט אויך דאָ בלייבען.

(אַליסע לעזט צוערשט שטיל — זעהט אויס דערשלאָגען)

ק א פ י ט א ן. נו, געפעלט עס דיר ניט ?

(אַליסע שווייגט און קוקט איהם שטאַרק אָן)

ק א פ י ט א ן. (איראָניש) פון וועמען איז דאָס ?

א ל י ס ע. פון דעם פּאָלקאָווניק !

ק א פ י ט א ן. (צופריעדען) איך האָב זיך דאָס טאַקע פאָרגעשטעלט ! — און וואָס זאָגט דער פּאָלקאָווניק ?

א ל י ס ע. ער זאָגט : „דורך די עזות'דיגע מיטהיילונג, פון

פרײלין יודיטה, דורכ'ן טעלעפאָן, בעטראַכט איך די בעציהונג פאַר אָבגעבראָכען — פאַר אימער!" (זי קוקט אויפ'ן קאַפּיטאַן)

ק א פּ י ט א ן. לעז עס איבער נאָך אַמאָל, אויב דו ווילסט זײַן אַזוי גוט!

א ל י ס ע. (לעזט שנעל) „דורך די עזות'דיגע מיטהײלונג, פון פרײלין יודיטה, דורכ'ן טעלעפאָן, בעטראַכט איך די בעציהונג פאַר אָבגעבראָכען — פאַר אימער!"

ק א פּ י ט א ן. (ווערט בלאַס) דאָס איז יודיטה!

א ל י ס ע. און דאָ איז אַליפאַרנום!

ק א פּ י ט א ן. און וואָס ביזטו?

א ל י ס ע. דאָס וועסטו שוין באַלד זעהן!

ק א פּ י ט א ן. דאָס איז דײַן אַרבײט!

א ל י ס ע. נײן!

ק א פּ י ט א ן. (צאָרנדיג) דאָס איז דײַן אַרבײט!

א ל ל י ס ע. נײן!

ק א פּ י ט א ן. (פערזוכט זיך אויפצוהויבען, און אַרויסציהען דעם זעבעל, פאַלט אָבער צוריק, געטראָפען פון שלאַג)

א ל י ס ע. יעצט האָסטו דײַנס בעקומען! —

ק א פּ י ט א ן. (רעדט מיט אַ וויינענדיגער שטימע ווי אַן אַלטער מאַן) זײַ ניט בײז אויף מיר! איך בין זעהר קראַנק!

א ל י ס ע. דו ביזט? דאָס פּרעהט מיך צו הערען!.....

ק ו ר ט. לאָמיר איהם לעגען אין בעט.

א ל י ס ע. נײן איך וויל זיך צו איהם ניט צו ריהרען. (קלינגט)

ק א פּ י ט א ן. (ווי פריהער) זײַט ניט בײז אויף מיר. (צו קורט'ן) זעה גיב אַכטונג אויף מײַנע קינדער.

ק ו ר ט. דאָס איז זאָנדערבאַר! איך זאָל אַכטונג געבען אויף זײַנע קינדער, און מײַנע האָט ער פון מיר גע'גנב'עט!

א ל י ס ע. די זעלבסט־פערבלענדונג!

ק א פּ י ט א ן. גיב אַכטונג אויף מײַנע קינדער, (רעדט עפּעס ווײַטער אונדײַטליכעס. בלוב־בלוב־ בלוב־בלו...)

א ל י ס ע. ענדליך איז דיזע צונג שטעהן געבליבען! —

קען זיך מעהר ניט ריהמען, מעהר קיין ליגענס ניט זאָגען, און מעהר ניט פערוואונדען! — דו קורט, וועלכער גלויבט אין גאָט, דאַנק איהם אין מיין נאָמען! דאַנק איהם וואָס ער האָט מיך בע־פרייט פון'ם טורם, פון'ם וואָלף און פון'ם וואמפיר!

ק ו ר ט. ניט אַזוי אַליסע!

א ל י ס ע. (מיט איהר געזיכט נאָהענט צו קאַפּיטאַנס) וואו איז דיין איינענע קראַפט? זאָג מיר? און דיין ענערגיע? (דער קאַפּיטאַן קען ניט רעדען, שפּייט ער איהר אין געזיכט) אָה, דו קענסט נאָך שפּייען, דו גיפטיגע שלאַנג, וועל איך דיר די צונג פון האַלז ארויסרייסען! (גיט איהם אַ פּאַטש) דער קאָפּ איז שוין ארונטער, נור ער רויטעלט נאָך אביסעל!... אָה יודיטה, הערליכעס קינד, ווען איך האָב געטראָגען אונטער מיין הארצען ראַכע צו נעהמען פאַר מיר, דו, דו האָסט אונז אַלעמען בעפרייט... האָסטו נאָך מעהר קעפּ, הידרא, דאַן וועלען מיר זיי אויך נעהמען! (ציהט איהם ביי דער באָרד) זעה, עס איז דאָ גערעכטיגקייט אויף דער ערד! צייטענווייז האָב איך דערפון געטרוימט, אָבער ס'האָט זיך מיר דאָס קיינמאָל ניט געוואָלט גלויבען. קורט בעט גאָט, ער זאָל מיר פערציהען, פאַר מיין ניט גלויבען אין איהם. אָה, ס'איז דאָ גערעכטיגקייט! איך וועל יעצט ווערען אַ שעפּס, זאָג דאָס איהם, קורט! אביסעל גליק מאַכט אונז בעסער, אָבער נור אונגליק מאַכט אונז פאַר וועלף!

(דער לייטענאַנט קומט אריין דורכ'ן הינטער־גרונד)

א ל י ס ע. דעם קאַפּיטאַן האָט דער שלאַג געטראָפען, העלפט אונז זייט אַזוי גוט, איהם ארויספיהרען מיט דעם שטוהל!

ד ע ר ל י י ט ע נ א ַנ ט. גנעדיגע פרוי.

א ל י ס ע. וואָס איז?

ד ע ר ל י י ט ע נ א ַנ ט. יאָ, פריילין יודיטה —

א ל י ס ע. העלפט אונז צוערשט דאָס! נאַכהער וועט איהר קענען ריידען פון פריילין יודיטה. (דער לייטענאַנט פיהרט ארויס דעם שטוהל רעכטס)

א ל י ס ע. ארויס מיט דעם טויטען קערפּער! ארויס דער־מיט! מען דאַרף עפענען די טיהרען, דאָס פּלאַץ דאָ מוז גע־

לופטערט ווערען! (זי עפענט די הינטער־גרונד טיהרען; אין דרויסען האָט זיך אויסגעלויטערט)

ק ו ר ט. ווילסטו איהם פערלאָזען?

א ל י ס ע. אַ צובראָכענע שיף פערלאָזט מען, און דאָס שיפס־פאָלק רעטעט זיך!.. איך וויל ניט זיין די היטערען פון אַ פוילענדע חיה. זאָלען די לייכען־טרעגער און די דינער פון אַנאַטאָמישען לאַבאָראַטאָריום מיט איהם פאַרטיג ווערען! אַ גאָרטען בייט איז צו גוט פאַר אַזאַ טאַטשקע פערפוילטע שמוץ! יעצט געה איך זיך אבוואַשען און אָבבאָדען, אום ריין צו ווערען פון דיזען שמוץ — ווען איך זאָל נאָר קענען אַמאָל ריין ווערען!

(יודיטה ווייזט זיך אין דרויסען נעבען דער טעראַסע, זי שטעהט און פאַקעט מיט אַ טאַשען־טיכעל צום ים)

ק ו ר ט. ווער איז דאָרט? יודיטה! (רופט) יודיטה!

י ו ד י ט ה. (קומט אריין שרייט) ער איז אוועקגעפאָהרען!

ק ו ר ט. ווער?

י ו ד י ט ה. אַללאַן, איז אוועקגעפאָהרען!

ק ו ר ט. ניט געזעגענד זיך?

י ו ד י ט ה. מיר האָבען זיך געזעגענט און דיך אָנקעל האָט ער געלזט גריסען.

א ל י ס ע. אָה, דאָס איז עס געוועזן.

י ו ד י ט ה. (וואַרפט זיך קורט'ן אין די ארימס) ער איז אוועקגעפאָהרען!

ק ו ר ט. ער וועט נאָך צוריק קומען, מיין ליעב קינד.

א ל י ס ע. אָדער מיר וועלען איהם נאָכפאָחרען.

ק ו ר ט. (מיט אַ צייכען צו דער רעכטער טיהר) איהם פערלאָזען? — וואָס וועט די וועלט...

א ל י ס ע. די וועלט! וועמען ארט דאָס!... יודיטה קום נעהם מיך אין דיינע ארימס!

(יודיטה געהט צו צו אַליסען, וועלכע גיט איהר אַ קוש אויפ'ן שטערען)

א ל י ס ע. ווילסטו נאָכפאָהרען?

י ו ד י ט ה. דו קענסט דאָס נאָך פרעגען?

א ל י ס ע. דער פּאַפּאַ איז אָבער קראַנק.

י ו ד י טה. וואָס קימערט דאָס מיך !

א ל י ס ע. דאָס איז יודיטה ! — אָה, ווי איך ליעב דיך יודיטה !

י ו ד י ט ה. איבעריגענס, פּאַפּאַ איז ניט שלעכט... און איך גלויב גאָר ניט צו ער וועט נאָך מיר בענקען, נאָך דער גע־שיכטע מיט'ן טעליפאָן ! — יאָ, ווארום זאָל ער מיך וועלען פער־הייראַטען מיט אַזאַ אַלטען מאַן ? ניין, איך וויל ניט. אַללאָן, אַללאָן ! (ווארפט זיך קוירט'ן אין די ארימס) איך וויל געהן צו אַללאָן ! (רייסט זיך ארויס פון זיינע ארימס, לויפט ארויס, און פאַנגט אָן צו פּאַקען מיט דעם טאַשען־טיכעל)

ק ו ר ט. (פאָלגט איהר נאָך, און פּאַכעט אויך מיט זיין טאַשען־טיכעל).

(דער לייטענאַנט קומט צוריק אריין פון רעכטס)

א ל י ס ע. נו ?

ד ע ר ל י י ט ע נ א נ ט. יאָ, פריילין יודיטה....

א ל י ס ע. איז עס אַזוי ליעבליך צו פיהלען, די בוכשטאַבען פון איהר נאָמען אויף אייערע ליפּען, אז דאָס קען אייך מאַכען פערגעסען אָן איינעם וועלכער האָלט ביים שטאַרבען ?

ד ע ר ל י י ט ע נ א נ ט. יאָ, זי האָט געזאָגט.....

א ל י ס ע. זי ?זאָגט בעסער יודיטה ! — אָבער צוערשט ווי האָלט דאָס מיט איהם דאָרט ?

ד ע ר ל י י ט ע נ א נ ט. יאָ, מיט איהם... ער איז טויט !

א ל י ס ע. טויט ! — אָה גאָט איך דאַנק דיר אין מיינעם און אין דער מענשהייטס נאָמען, וואָס דו האָסט אונז בעפרייט פון דער בייזער זאַך... גיט מיר אייער ארים, זייט אַזוי גוט — איך וויל ארויס און אויפאָטעמען — אויפאָטעמען ! (דער לייטענאַנט באָט איהר אָן זיין ארים ; אַליסע האַלט זיך צוריק) האָט ער עפּעס גערעדט, איידער ער איז געשטאָרבען ?

ד ע ר ל י י ט ע נ א נט. פריילין יודיטה'ס פאָטער, האָט נאָר געזאָגט עטליכע ווערטער !

א ל י ס ע. וואָס האָט ער געזאָגט ?

ד ע ר ל י י ט ע נ א נ ט. ער האָט געזאָגט: „פערצייהט זיי, ווייל זיי ווייסען ניט וואָס זיי טהוען".

א ל י ס ע. אונבעגרייפליך!

ד ע ר ל י י ט ע נ א נ ט. יאָ, פריילין יודיטה'ס פאָטער איז געווען אַ גוטער און אַן עדעלער מענש.

א ל י ס ע. קורט!

ק ו ר ט. (קומט אריין).

א ל י ס ע. ער איז טויט!

ק ו ר ט. אך!......

א ל י ס ע. ווייסטו וואָס זיינע לעצטע ווערטער זיינען געווען? ניין, דו ווייסט ניט! „פערצייהט זיי, ווייל זיי ווייסען ניט וואָס זיי טהוען".

ק ו ר ט. קענסטו דאָס איבערזעצען?

א ל י ס ע. איך גלויב, ער האָט דערמיט געמיינט, אַז ער האָט אימער צו געהאַנדעלט ריכטיג, און איז געשטאָרבען ווי איינער געגען וועמען דאָס לעבען, איז אַ גרויסען אונרעכט בעגאַנגען.

ק ו ר ט. איך בין זיכער, אַז מען וועט האַלטען איבער איהם אַ שעהנע לייבען-רעדע.

א ל י ס ע. און ס'וועט אויך זיין אַ סך בלומען-קרענץ — פון די אונטער אָפיצירען.

ק ו ר ט. יאָ!

א ל י ס ע. מיט אַ יאָהר צוריק האָט ער אונגעפעהר געזאָגט אַזוי: „ס'זעהט אויס ווי דאָס לעבען וואָלט זיין אַ שוידער-האַפטער שפּאָס.

ק ו ר ט. מיינסטו דערמיט צו זאָגען, אַז ער האָט מיט אונז געטריבען שפּאָס ביז דער לעצטער מינוט פון זיין טויט?

א ל י ס ע. ניין, אָבער יעצט, ווען ער איז טויט, פיהל איך אַ זאָנדערבאַרע לוסט, פון איהם צו ריידען גוט.

ק ו ר ט. קום, לאָמיר דאָס טאָהן!

ד ע ר ל י י ט ע נ א נ ט. פריילין יודיטה'ס פאָטער איז געווען אַ גוטער און אַן עדעלער מענש!

א ל י ס ע. (צו קורט'ן) דו הערסט !

ק ו ר ט. „זיי ווייסען ניט וואָס זיי טהוען" וויפיעל מאָל האָב איך דיר געפרעגט, אויב ער וויים וואָס ער טוהט. אָבער דו האָסט דאָך אויך ניט געגלויבט, אז ער וויים. דערפאר פערצייה איהם !

א ל י ס ע. רעטיניסען ! רעטיניסען !.... אָבער זעה, עס איז יעצט פריעדען אין הויז, דער וואונדערבארער פריעדען פון טוידט. וואונדערבאר, ווי די פייערליכע אונרוה, ווען א קינד קומט אויף דער וועלט. איך הער דאָס שווייגען... און זעה אויפ'ן באָדען די צייכענס פון שטוהל, וואָס האָט איהם אוועקגעטראָגען פון דאנען. און איך פיהל, אז יעצט איז אויך מיין לעבען געענדיגט, און אז אויך איך פאנג שוין אָן אנטקעגען צו געהן דעם וועג פון פערניכטונג ! ווייסטו, ס'איז מאָדנע, אָבער די איינפאכע ווערטער פון'ם לייטענאנט — און ער האָט זיי אויך איינפאך געזאָגט — פער־פאָלגען מיך, און זיינען יעצט ערנסט געוואָרען, מיין מאן, מיין יוגענד־געליעבטער — יאָ קענסט לאַכען ! — איז נאָך אלעמען געוועזען א גוטער און עדעלער מאן !

ק ו ר ט. נאָך אלעמען ! און א בראווער — ווייל ער האָט געקעמפפט פאר זיינע און פאר זיין פאמיליעס עקזיסטענץ !

א ל י ס ע. וויפיעל זאָרגען, וויפיעל ערניעדערונגען, פלעגט ער דורכשטרייכען — אום צו קענען געהן ווייטער !

ק ו ר ט. יא ער האָט פיעל געליטען — אליסע געה דאָרט צו איהם אריין !

א ל י ס ע. ניין, איך קען ניט, ווייל וועהרענד מיר האָבען דאָ פון איהם גערעדט, איז דאָס בילד פון זיין יוגענד פאר מיר אויפגעשטאַנען — און איך זעה איהם איצט, ווי איך האָב איהם געזעהן ווען ער איז אַלט געוועזען צוואנציג !... איך האָב דעם מאן זיכער געליעבט !

ק ו ר ט. און געהאסט.

א ל י ס ע. און געהאסט !.... פריעדען צו איהם ! (זי געהט צו צו דער רעכטער טיהר און בלייבט שטעהן מיט צוזאמענגעלעגטע הענד ווי צו א געבעט)

ע נ ד ע.